

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume u. 6-7. Telefon: 180-400, 260-500

A szerkesztését és kiadását a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1962. szeptember 21.

bb 1. angol expedícióval veszett a tengerbe a 16. század egy neves magyar költője - magyar humanista volt angliai erzsébet udvari poétája

i ms/gk-lm sr

1962. szeptember 21.

a 16. századi humanizmus egyik jeles költője volt budai parmenius istván. nevét hiába keresnők a magyar irodalomtörténeti munkákban. a hazánkban eddig ismeretlen magyar humanista életére és munkásságára ács tivadar, az ismert író történész derített fényt., aki évtizedek óta kutatja a külföldre szakadt magyarság sorsát és történetét. megállapítása szerint budai parmenius istván protestáns lelkész volt, aki a kor szokása szerint német egyetemen szerezte diplomáját, majd rövid ideig a töröktől megszállt budán lelkészkedett. innen a katolikusok üldözése elől három évre tervezett tanulmányutra visszament németországba, de többé már nem tért haza. költői és tudományos munkásságát mindvégig külföldön fejtette ki, ezért nem maradt itthon nyoma. németországból már mind neves humanista költő és tudós került angliába, ahol nagy tisztelettel fogadták, kinevezték az oxfordi egyetem főkönyvtárosának és 1. erzsébet királynő megtette udvari költőjének. amikor pedig a királynő parancsára sir gilbert humprey 260 emberrel elindult második új-fundlandi expedíciójára, a zászlóshajón utazott budai parmenius istván is. neki a királynő azt a megtisztelő feladatot adta, hogy mint krónikás énekelje meg nagy-britannia megalapításának ezt az első lépését.

az expedíció el is érte új-fundlandot. erről budai parmenius rövid levélben számolt be a királynőnek. „birtokba vettük új-fundlandot - írja többek között. - a dombok olyan szelíd hajlásuak, mint nálunk pannoniában. emberekkel nem találkoztunk, csak medvékkel, amelyek kisebbek, mint nálunk máramarosban, ~~csak medvékkel, amelyek kisebbek, mint nálunk máramarosban,~~ de a szőrük fehér,, - írta a magyar humanista, két helyen is dokumentálva magyarságát.

új-skócia partjainál az expedíció a parti szikiákhoz sodródott és elsüllyedt. mintegy százan veszttek a tengerbe, köztük a magyar költő. csak egy hajó menekült meg edward haes kapitány vezetésével. a jelentés budai parmenius levelével és az expedícióra vonatkozó minden egyéb adattal együtt belekerült richard hakluyt nagy munkájába, amelyben összegyűjtötte az angolok hajójására vonatkozó adatokat.
/folyt. köv./

Pak

bb 1. / angol expedícióban... folyt./-lm

hakluyt művének egyik kötetében olvasható volt a költőnek a temzéhez írt latin nyelvű ódája is, amely a későbbi kiadásokból már kimaradt. budai parmenius ezt a rendkívül terjedelmes költeményt az expedíció elindulását megelőző ünnepségre írta és összegezte, kifejtette benne a birodalom megalapításának programját.

ács tivadar kérésére a british muzeum igazgatósága megküldötte az első kiadásból az óda fotokópiáját. ebből a kiváló történész elkészítette a korabeli latinsággal írott, sok jövevényszót tartalmazó szöveg magyar fordítását, amely a magyar tudományos akadémia filológiai közlönyének legújabb számában látott napvilágot./mti/

bb 2. elkészült a csehszlovák és magyar filmek közös alkotása, a pirosbetűs hétköznapiak - bemutató: szeptember 27-én

i di/gk-lm sr 1962. szeptember 21.

elkészült a csehszlovák és magyar filmek második közös alkotása, a pirosbetűs hétköznapiak című ujdonság. az első a szent péter esernyője című mikszáth-regény filmváltozata volt. a pirosbetűs hétköznapiak cselekménye napjainkban játszódik prágában és budapesten. főhőse egy fiatal csehszlovák zongoraművész, aki budapesten vendégszerepel. életrekelte jana brejchová, a nálunk is népszerű művész. főszerepet játszik a filmben ruttkai éva és gábor miklós, valamint a csehszlovák művészek közül jaroslav marvan és ivan mistrik is. a pirosbetűs hétköznapiak forgatókönyvét máriássy judit írta, rendezője máriássy félix. operatőr illés györgy, zeneszerző: stepan lucky. az új csehszlovák-magyar filmet szeptember 27-én mutatják be a budapesti és a vidéki mozikban./mti/

bb 3. eladta, elzálogosította a kölcsönvett írógépeket - egy évi és kéthónapi szabadságvesztésre ítélték

vi bc/tr-lm sr 1962. szeptember 21.

pongrác istvánné, budapesti lakos írógépeket vett kölcsön, majd még aznap elzálogosította, illetve eladta őket. egyik alkalommal a belkereskedelmi kölcsönző vállalatától bérelt magnetofont adott át biztosítékként az írógép tulajdonosának. a központi kerületi bíróság sikkasztásért és csalásért egyévi és kéthónapi szabadságvesztésre ítélte, kártérítésre kötelezte és elrendelte a korábbi tízhónapi felfüggesztett börtönbüntetésének végrehajtását./mti/

bb 4. felvétel a kisz központi művészegyüttesébe

i lv/gk-lm sr

1962. szeptember 21.

a kisz hatszoros vit-díjas központi művészegyüttese felvételt hirdet az együttes énekkarába, tánckarába, egyetemi énekkarába, harmonikazenekarába, rajkózenekarába, szimfonikus zenekarába és irodalmi csoportjába. ugyancsak jelentkezni lehet még ének-, hangszeres- és táncos-szólistáknak is. felvételét kérheti minden olyan fiatal, aki valamelyik művészeti ág iránt tehetséget érez. az együttes székházában kezdő- és haladó harmonikusok részére tanfolyamot is indítanak. az együttesbe belépni szándékozók október 15-ig jelentkezhetnek a rottenbiller utca 20. szám alatt./mti/

bb 5. egész sor közérdekű kérdéssel foglalkoznak a budapesti népfront akcióbizottságok

i di/gk-lm sr

1962. szeptember 21.

a főváros kerületeiben jelenleg mintegy 300 népfront akcióbizottság tevékenykedik. számuk ugyyszólván hétről-hétre változik, mert nagy részük olyan közérdekű és rövidebb lélegzetű feladatok megoldására vállalkozott, amelyeket a főváros életének hétköznapijaiból merítettek. a közelmúltban például előtérbe került a túlzott alkoholfogyasztás elleni küzdelem. ezzel egyidejűleg több városrész népfront-bizottsága mellett orvosokból, egészségügyi szakemberekből, pedagógusokból, stb. társadalmi testületeket hívtak életre, amelyek amint például 15. kerületi is, nagyon hasznos tevékenységet fejtenek ki. segítenek a tanácsoknak és az egészségügyi hatóságoknak az ellenőrzésben, s meggyőző szóval próbálnak hatni azokra, akik megtévedtek.

az illetékesek fővárosszerte napirenden tartják a gyermek- és ifjúságvédelmet. a közelmúltban népi ellenőrök is megvizsgálták: mi a helyzet e téren, s a különböző szervek hogyan töltik be hivatalukat. a hazafias népfront 14. kerületi bizottsága ezzel egyidejűleg gyermeknevelési, tanácsadási akcióbizottságot alakított, amelynek tagjai elsősorban a „megelőzésben”, tevékenykednek. államunk sokezer forintot költ politechnikai oktatásra a tanmühelyek berendezésére, a felszerelés kiegészítésére, a zavartalan tanítás feltételeinek biztosítására. a központi gondoskodással egyidejűleg mindenütt elkel a helyi hozzájárulás is. a népfront-bizottságok többhelyütt társadalmi munkákat kezdeményeznek az új foglalkoztatók építéséhez. néhány kerületben pedig így például kőbányán is akcióbizottságot alakítottak, amelynek tagjai védnökséget vállaltak a politechnikai oktatás felett./mti/

bb. 6. érik a szelidgesztenye kőszeg hegyalján

vid j/gy/ká

1962. szeptember 21.

vas megye egyik festői tája, kőszeg hegyalja is fel-
ölti őszi köntösét, az őszi bekszöntését jelzi e vidék „ara-
nyának”, a szelidgesztenyének érése is. az izes gyümölcs-
szurós védőburka kezd barnulni. a gesztenyészekből, amelyek
jó közepes termést ígérnek, az idén is vagonszám szállítják
majd a fővárosba és a nagyobb vidéki városokban a gesztenyét.
ezenkívül októbertől a tél beköszöntéséig számos kirándulónak
nyújt majd a hegyi gesztenyesütés hétvégi pihenést, kellemes
szórakozást./mti/

..

bb. 7. új üzemszerekkel bővítik az elektronikus mérőműszerek
gyárát - alapozzák a kikészítő üzemet

i sb/sze/gy/vg

1962. szeptember 21.

a 22-es építőipari vállalat az elmúlt években már kisebb
építmenyekkel bővítette az elektronikus mérőműszerek gyárát,
de az ipartelep nagyarányu fejlesztése most kezdődött meg.
alapozzák az új kikészítő mintegy száz méter hosszú üzemsar-
nokát, amelyben majd több mint tíz üzemszék kap helyet. ezen-
kívül új kazánházat, pakuratárolót és ciántalanító üzemet épí-
tenek, s a régi kazánház átalakításával korszerű öltözőket,
konyhát és éttermet rendeznek be a gyár dolgozóinak. az építők
most helyszíni előregyártó telepet állítanak fel, hogy meggyor-
sítsák az építkezést. a nagy üzemszarnok így még az idén tető-
alá kerül, s a tervek szerint a jövő év végén adják át./mti/

..

bb. 8. az idén 65 konzervgyári berendezést szállítunk kül-
földre - a kgst-szakosítás segítségével huszonháromszorosára
nőtt az általános gépipar exportja - hatvan százalékkal javult
a termelékenység

i sl/tr/gy/vg

1962. szeptember 21.

az élelmiszeripari gépgyártásban elért sikereink elismerése-
képpen nagyarányu nemzetközi feladatokat kapott az általános
gépipar. a kgst illetékes szekciójának ajánlására nemrég
házánkban szakosították a konzervgyári berendezések 16 tipu-
sának, ezenkívül számos husipari gépnek a gyártását.
/folyt. köv./

7.55/gy

- 4 -

bb. 8. az idén 65 konzervgyári... folyt./ gy

különböle főzelék- és gyümölcsfeldolgozó gépsorokkal máris
magyarország lát el több szocialista államot, köztük a
szovjetuniót, csehszlovákiát és romániát. a gépsorokat a
tartozékgépek legkülönbözőbb kombinációból állítják össze,
aszerint, hogy a berendezéseket délszaki növények, főzelék-
félék, vagy az északi vidékek terményeinek feldolgozására akar-
ják-e felhasználni. az idén már 65 teljes konzervgyári berende-
zést szállítunk külföldre, ebből 15 speciálisan a paradicsom,
20 pedig a zöldborsó feldolgozására alkalmas. a gazdasági szak-
lapok kimutatásai szerint ilyen nagymennyiségű élelmiszeripari
gépsort a legnevesebb világcégek sem exportálnak.

az egyre növekvő külföldi rendelések egész sor iparágunkat
érintik, mert a főzelék- és gyümölcsfeldolgozó gépeken kívül
korszerű műszerek, automatikák, sőt egész karbantartó műhelyek
felszerelése is hozzá tartoznak a szállítmányokhoz. a nagy-
sorozatu gyártás hatására a gépek gyártását jellegük és méreteik
szerint szakosíthatták a különböző üzemek között. a vegyipari
gép- és radiátorgyár a nagyméretű főzédényeket, a láng gép-
gyár a paradicsomfeldolgozó gépeket, a sopiana gépgyár a borsó-
feldolgozó gépeknek egy részét készíti. a kiskunfélegyházi gép-
gyárra, ahol sok régi tapasztalt rézműves dolgozik, a rendki-
vül finom munkákat igénylő besűrítők gyártását bízták. az
általános gépipar exportja a kgst megbízatás eredményeként
ugrásszerűen növekedett, az idén körülbelül egymilliárd forint
értékű árut szállítanak külföldre huszonháromszor annyit, mint
1957-ben. a kapacitás tervszerű kihasználásával a termelékeny-
ség is lényegesen javult, jelenleg 60 százalékkal magasabb az
egy főre jutó termelés, mint öt évvel ezelőtt.

a nemzetközi munkamegosztás hatására az általános gépipar-
ban további nagyarányu fejlődés várható. a baráti államok ré-
szére rövidesen megkezdik teljes vágóhídi és sörgyári berende-
zések gyártását, október elején pedig ismét összeül a kgst
élelmiszeripari gépgyártással foglalkozó szekciója, ahol a
hűtőgépek gyártásának szakosításáról is döntenek, az eddigi
tárgyalások arra utalnak, hogy a hűtőgépek gyártását legalább-
is részben ugyancsak magyarország veszi át.

/mti/

..

8,00 /m

9.04

- 5 -

bb. 9. korszerű technológiák segítségével 320 helyett
114 óra alatt készül a kombájhajtómű

i sl/sze/gy/vg

1962. szeptember 21.

a budapesti hajtóműgyárban immár a szó valódi értelmében
kézzelfogható sikerhez, jelentékeny megtakarításhoz veze-
tett a kongresszusi munkaverseny. az eredmények ezuttal a
műszakiak kezdeményezéséhez fűződnek, akik új szervezési és
technológiai módszerekkel több mint 200 órával 320-ról 114-re
csökkentették a kombájn-hajtóművek gyártásának idejét, ezzel
az évente készülő 3 000 hajtóművet figyelembe véve, 600 000
óra munkaidőt takarítanak meg.

négy nagy lépést tettek a műszaki fejlesztés útján, amíg
a jelenlegi szintet a dolgozók minden különösebb erőfeszítése
nélkül sikerült elérniük. a régi zsm-típusú kombájhajtómű-
vek 320 órás előállítási idejét nagyrészt azzal mérsékeltek,
hogy a tengelyek gyártásához a szokásos hengerektől helyett
olyan anyagot választottak, ahol kisebb a ráhagyás, kevesebb
a forgácsolási munka. ennél még lényegesebb azonban a termelé-
keny gépek ésszerű felhasználása s ezzel kapcsolatban a gyártás
menetének átrendezése. a hajtóműtengelyek most már kizárólag a
másoló-esztergápadon, a fogaskerekek a revolveresztergán ké-
szülnek nagysorozatban, míg a hagyományos univerzális gépe-
ket kisebb sorozatu munkákhoz veszik igénybe. legújabbán a
szállítási utak lényeges csökkentésére is sor került. az eddig
albertfalván működő bordamaró és köszörüs részlegeket is a köz-
ponti üzembe telepítették át, s ugynevezett zárt ciklust alakí-
tottak ki, amely lehetővé tette, hogy egyetlen részlegen belül
az alkatrészeket kézzel-kézre adva szalagszerűen készülje-
nek a kombájnok hajtóművei. a fehérvári ut és albertfalva
között tehát megszűnt az alkatrészek ingajárata, a gyártól
távolos részlegben olyan műhelyeket rendeztek be, amelyek
befejező munkákat végeznek, s így nem szakad meg többé az anyag
útja a gyártás keilős közepén.

az új módszer nemcsak a megtakarított órákon és a csökke-
nő önköltségen mérhető le, hanem azon is, hogy az emag az eddi-
ginél gyorsabban és pontosabban kapja kombájnjaihoz a hajtó-
műveket./mti/

8.12/gy

- 6 -

bb. 10. a matematika fejlődésével egyre újabb kérdések oldódnak
meg az einsteini elméletek alapján - rövidesen eldőlhet: való-
ban változatlan marad-e az anyag sűrűsége az állandóan táguló
világegyetemben - az energiaátvitel ismeretlen formája: a
gravitáció

i tz/tm/gy/vg

1962. szeptember 21.

- új virágzásnak indult az általános relativitás elmélete. -
ezzel a mondattal kezdte a lengyelországi jablonnában nemrég
tartott nemzetközi elméleti fizikai kongresszusról adott tájékoz-
tatását dr. károlyházy frigyos kandidátus, a kongresszus egyik
magyar résztvevője.

az einsteini tételek ugyanis olyan széles iveléssel fogják
át a fizikai kutatások körébe tartozó természeti jelenségeket,
hogy az összes lehetséges következtetéseket az elmúlt félévszázad
alatt sem sikerült még levonni belőle. elsősorban azért, mert
ehhez olyan magas szintű, „erőteljes”, matematikai mód-
szerek szükségesek, amelyeknek kidolgozása önmagában is évtize-
dekre szóló feladat.

a jablonnai kongresszus viszont éppen az utóbbi tekintet-
ben jelentett nemvárt előrelépést, több vonatkozásban is. most
hangzott el például először annak a bejelentése, hogy sikerült
kifejleszteni olyan matematikai módszereket, amelyekkel az álta-
lános relativitás elmélete alapján megbízhatóan lehet majd követ-
keztetni az anyagnak a világmindenségben jelenleg megfigyelhető
állapotából az évmilliárdokkal ezelőtti állapotára.

más kutatók olyan új módszerekről számoltak be, amelyek a
gravitáció - einsteini fogalmazásban a „téridő görbültsége”,
és az anyag viselkedése közötti összefüggés - jobb megismerésé-
hez vezethetnek el. már régebben sikerült tisztázni a viszonylag
mozdulatlannak tekinthető anyagtömegek körül kialakuló, például
a nap és bolygói között ható, ugynevezett statikus gravitációs
tér lényegét, most a kongresszuson viszont e kapcsolat egészen
finom megnyilatkozásainak vizsgálatára alkalmas módszereket
mutattak be. ezektől a módszerektől többek között olyan, eddig
tisztázatlan kérdésekre remélhető válasz, mint például, hogy a
nagy sebességű testek összeütközésekor fellép-e az ugynevezett
gravitációs hullámzás, amely - ha valóban kimutatható lenne -
az energia-átvitelnek minden eddig megismerttől eltérő formáját
jelentené. /folyt. köv./

8.44/gy

- 7 -

bb. 10. /a matematika fejlődésével... folyt./ gy

hogyan létezik-e egyáltalán, az elméletileg eddig bizonytalan, kísérletileg pedig teljesen megközelíthetetlen kérdés volt. most viszont az elméleti megfontolások „élesedésén”, tulmenőleg remény van már a feltételezés kísérleti igazolására, vagy megcáfolására is. ugyanakkor a kérdés tisztázására alkalmasnak látszó elméleti módszerek eldönthetik annak az igen érdekes, új elméletnek a sorsát is, amely szerint a világegyetem állandóan távol ugyan, de benne az anyag sűrűsége mégis változatlan marad.

a jablonnai kongresszus mindenestre arra mutat, hogy sok évtized megfeszített tudományos munkájára van még szükség ahhoz, hogy megtalálják a megoldást minden olyan kérdésben, amelyre a válasz benne rejlik az einsteini tételekben, csak éppen eddig nem sikerült kiolvasni belőlük./mti/

bb. 11. nyolcvandekás sárgarépa, káposztafej nagyságu karalábék a kemecsei lápon

vid j/gy/ká

1962. szeptember 21.

a kemecsei lápon gazdálkodó termelőszövetkezetek új módszerrel termelték az idén a zöldségfélét. az évtizedek során leülepedett talajt csaknem 60 centiméter mélyen szántották meg, s nagy adag műtrágyával egészítették ki a föld tápanyagtartalmát. különösen kálisóból és szuperfoszfátból adagoltak sokat, holdanként csaknem másfél mázsát. a növényápolás alkalmával a sorközöket sekélyen, csupán 2-3 centiméter mélyen porhanyították, s így a talaj az aszályos időjárás ellenére is tartani tudta vizeit. különösen a gyökérzöldségfélék érezték jól magukat az így előkészített és gondozott földeken. a kéki buzakalász termelőszövetkezet tagjai, akik 80 holdon foglalkoztak az idén sárgarépa termesztéssel, most mintegy 200 mázsás termést takarítanak be holdanként. egyik 10 holdas táblán - amely alacsonyabb fekvésű - a sárgarépa 80 dekásra is megnőtt. kisebb területen ugyan, de hasonló eredménnyel termelték a karalábét a vasmegyeri micsurin tsz-ben. igen sok a káposztafej nagyságu karalábé a mélyen szántott földeken. közvetlen felhasználásra nem alkalmasak ezek a „mamut”, -termékek, de konzervnek kitűnően felhasználhatók./mti/

8,50 /m

- 8 -

bb. 12. baranyában vendégszerepel a garai délszláv művészeti együttes

vid n/gy/fm

1962. szeptember 21.

a garai délszláv művészeti együttes baranya délszlávlakta községeiben vendégszerepel. a harmincöttagu csoportot elkísérte utjára ognyenovics milán, a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének főtitkára, baranya országgyűlési képviselője is, aki a műsor előtt az időszerű kül- és belpolitikai kérdésekről tájékoztatja a falvak lakosait./mti/

bb. 13. a nagybáttonyi vājáriskola növendékei maguk készítik el és rendezik be bányagépészeti tanmühelyüket

vid gg/gy/ki

1962. szeptember 21.

a nagybáttonyi bányaiipari tanulóintézetben megkezdtek az elsőéves vājártanulók alapfoku lakatosipari és elektroipari oktatásának előkészítését. az iskola növendékei készítik el és rendezik be bányagépészeti tanmühelyüket. az iskola egyik tizszer-tiz méter alapterületű és eddig nem megfelelően hasznosított helyiségét alakítják át bányagépészeti tanmühellyé. az iskola tanulói máris megkezdtek a környékbeli bányatelepeken található kiselejtezett gépek: rakodó és szállítóberendezések, légsűrítők, szellőztetők, kaparóberendezések, köszörülőgépek, satuk és lakatosszerszámok gyűjtését. ezeket oktatóik vezetésével felújítják és üzemképesé teszik. a most kezdő elsőévesek a vājárvizsga letételekor bányagép kezeléssel is vizsgáznak, s így sokoldaluan képzett, a bányagépekhez értő szakemberekként kerülnek majd a széncsaták hőseinek sorába./mti/

bb. 17. felújítják a csengeri járási művelődési házat

vid n/gy/fm

1962. szeptember 21.

egy milliónyolcszáz ezer forintos költséggel megkezdtek a csengeri járási művelődési ház felújítását, belső korszerűsítését. bővítik az előcsarnokot, a színpadot, öltözőket, klubszobákat alakítanak ki. a munkát a jövő évben fejezik be./mti/

9.00/gy

- 9 -

bb. 14. „az erős segítse a gyengébbet,, mozgalom sikere pest megyében - felszámolják a mérleghiányt a táborfalvai termelőszövetkezetben, minden munkával időben végeznek kókan

i áe/tr/gy/ká

1962. szeptember 21.

pest megye megszilárdult, évek óta jól gazdálkodó termelőszövetkezetei az idén hathatós segítséget nyújtanak a még gyengébb, sok nehézséggel küzdő közös gazdaságoknak. „az erős segítse a gyengébbet,, mozgalom széleskörű visszhangra talált, megyeszerte több mint 30 gazdag tapasztalatokkal rendelkező, jól gazdálkodó termelőszövetkezet vállalt patronáló munkát. az inárcsi március 21. tsz - a megye legjobb közös gazdaságainak egyike tavaly óta bemutató gazdaság - külön felkérés nélkül alakított ki szoros kapcsolatot a járás többi termelőszövetkezetével. időről-időre tapasztalatcserelátogatásra hívják meg a társszövetkezetek dolgozóit és tudomásukra hoznak minden új termelési vállalkozást, új módszert. ezenkívül külön patronálják a táborfalvai május 1. termelőszövetkezetet, ahol a gyenge, hozzá nem értő vezetés sokáig kerékkötője volt az eredményes gazdálkodásnak. az inárcsiak egyik legjobb üzemegységvezetőjüket adták át a patronált szövetkezetnek, s az új elnök nagymértékben fellendítette a tsz gazdálkodását. az aratás zökkenőmentesen, idejében bonyolították le, s a patronáló tsz-től kölcsönkapott gépekkel az idén már nagymennyiségű silótakarmányt készítenek. új növénytermelési ágak meghonosítását tervezik. az idei zárszámadáson már nem lesz mérleghiány és növekszik a tag-ság jövedelme is.

tavaly a leggyengébben működő gazdaságok között tartották számon a kókai kossuth termelőszövetkezetet. amit a vaszil lászló, a szentlőrinc-káti új világ tsz elnöke vállalkozott megsegítésükre, számottevően javult a munka. vaszil lászló rendszeres szakmai tanácsaira hallgatva szilárdították meg a munkafegyelmet, s az idei nyáron már minden tag és a családtagok nagyrésze is részt vett a közös munkában. elsőik között végeztek az aratással, jó ütemben halad a betakarítás és az őszi talajmunka. cegléd egyik legjobb termelőszövetkezete, a dózsa nép a helybeli alkotmány termelőszövetkezetnek a bíai dózsa tsz a torbágyi lenin tsz-nek ad nagy segítséget.

/mti/

9.08/gy

- 10 -

bb. 15. huszonötezer kötettel gyarapodtak a falusi könyvtárak zalában

vid n/gy/fm

1962. szeptember 21.

zala megyében ebben az esztendőben több mint egymillió forintot költenek a könyvtárak állományának felfrissítésére és gyarapítására. jelentős a társadalmi erőforrásból és a községek fejlesztési alaptól erre a célra felajánlott összeg. a statisztikák szerint az idén negyvenezer kötetet vásárol a megyei könyvtár, amelynek mintegy kétharmadát a falusi könyvtárakban helyezik el. az őszi-téli estéken bőséges olvasnivalóhoz jut a falusi lakosság zalában. eddig huszonötezer kötetet, zömmel szépirodalmi és történelmi regényt, valamint mezőgazdasági szakkönyvet szállítottak ki a falvakba. községenként mintegy száz kötettel gyarapodtak a könyvtárak.

a megyében elsőnek gelse községben még az idén bevezetik a szabadpolcos kölcsönzési rendszert, s olvasószobát rendeznek be a könyvtárban. a megyei könyvtár tervei szerint a jövő évben 15-20 községi könyvtárban vezetik be a szabadpolcos kölcsönzési formát és rendeznek be olvasószobát. az olvasószobákat mezőgazdasági szakfolyóiratokkal is ellátják./mti/

bb. 16. emeletes lakóházakat, középületeket építenek a szolnoki járás négy községében

vid gg/gy/ki

1962. szeptember 21.

a szolnoki járás négy központi fekvésű községében, martfűn, szajolban, ujszászon és tiszaföldváron emeletes lakóházakat, középületeket váltják fel a főutvonalak régi, korszerűtlen házait, középületeit. ujszászon másfélmillió forintos költséggel még ebben az évben elkészül az egyemeletes központi művelődési ház és tanácsház. előreláthatólag még az idén átadják rendeltetésének a többszintes, hatszáz vagon befogadóképességű tárházat. a község főutcáját emeletes, szövetkezeti lakóházakkal építik be: százötven családnak építenek korszerű, balkonos lakásokat. tiszaföldváron jövőre megkezdik nyolctantermes emeletes általános iskola építését. szajolban a közelmúltban készült el az ezervagonos magtár, a környék legmagasabb épülete. martfűn, a cipőgyári dolgozók lakótelepén, emeletes szövetkezeti házakat emeltek és nyolctantermes emeletes iskolát hoztak tető alá. a következő években újabb kétszázötven család részére építenek emeletes szövetkezeti háztömböket. új iskolát, kollégiumot, orvosi rendelőt és más középületeket helyeznek el emeletes épületekben./mti/

9,15 /m

- 11 -

bb. 18. népi ellenőrzés vizsgálata segíti a politechnikai oktatást

i vt/j/gy/sr

1962. szeptember 21.

a pest megyei népi ellenőrzési bizottság megvizsgálta az általános és a középiskolákban a gyakorlati oktatás helyzetét. a vizsgálat befejezése után több javaslattal fordult a megyei tanács végrehajtó bizottságához s egyidejűleg a művelődésügyi minisztériumhoz is. a megyei tanács végrehajtó bizottsága több fontos határozatot is hozott, azzal a céllal, hogy a megye iskoláiban javítsák a gyakorlati oktatás feltételeit. így például kimondta, hogy a gyakorlati foglalkozás céljaira előirányzott költségvetési összegeket nem szabad csökkenteni, maradéktalanul fel kell használni. egy másik határozat arról szól, hogy a gyakorlati foglalkozásokon készült különféle munkadarabok ellenértéke csak a gyakorlati oktatás fejlesztésére fordítható-

a javaslatok között szerepel, hogy az általános iskolai, illetve a gimnáziumi tanulóknak olyan munkadarabokat kell készíteniük, amelyek az alsóbb osztályokban a gyakorlati órákon felhasználhatók.

a végrehajtó bizottság határozatban hívta fel a megyei tanács ipari osztályát, vizsgálja meg, van-e lehetőség arra, hogy a megye valamelyik üzemében szerszámjavító részleget állítsanak fel, ahol az iskolák megrongálódott szerszámaikat kijavíthatják.
/mti/

..

bb. 21. pó-völgyi takarmánynövény vas megyében

vid j/gy/ká

1962. szeptember 21.

vas megyében a csákánydoroszlói szabadság termelőszövetkezet meghonosította a pó-völgyéből származó lódiherét. öt éve díszlik a tsz határában ez a kiváló tulajdonságú, nagy hozamu herefajta. évente ötször-hatszor kaszálják, nem vénül el, és ami különösen fontos, bírja a savanyu földet, nem mész-igényes, holdanként megadja az 50-60 mázsa szénát. baromfi, sertés, szarvasmarha takarmányozására egyaránt kitűnő. más takarmánynövényrel is célszerű vetni a szövetkezet tapasztalatai szerint, sőt a rába mentén lódiherés legelőt létesít a gazdaság. csákánydoroszlón minden évben gyűjtenek magot az olasz heréből, és a környező termelőszövetkezeteknek is juttatnak belőle.
/mti/

..

9.21/gy

- 12 -

bb. 19. próbárakészek az első tiztonnás dömperek a wilhelm pieck gyárban

vid gg/gy/ká

1962. szeptember 21.

a jelenleginél kétszer nagyobb teljesítményű, hat köbméter ürtartalmú, tiztonnás dömperek sorozatgyártásával a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyárat bízták meg.

jelentős eseménynek számít, hogy a minden új gyártmánynál jelentkező kezdeti nehézségek leküzdése után a gépgyáregység dolgozói összeszerelték az első példányokat, amelyekhez a motort a csepel autógyár, a futóművet pedig a győri szerszámgyár szállította. ezen a héten öt új dömpert bocsátanak terhelési és terepprobára.

a dömpert 120 lóerős, diesel motorral működik, négykerék-meghajtású, s így a legkedvezőtlenebb terepen is üzemképes. a zárt fülkében helyetfoglaló vezető munkáját szervó-kormány könnyíti meg. az erőkifejtést igénylő kormányzást hidraulikus szerkezet látja el.

az év végéig elkészülő 25 dömperből ötöt a megüret külföldi bemutatásra tart fenn, huszat pedig az építésügyi minisztérium vesz át.
/mti/

..

bb. 20. középkori hóhérpallást találtak a szalkszentmártoni uttorók

vid n/gy/fm

1962. szeptember 21.

szalkszentmártonban a helyi uttorócsapat tagjai - majsai károly tanár vezetésével - néhány éve alakították meg a helytörténeti múzeumot. a pajtások régészeti, néprajzi és petőfi-gyűjteménye azóta idegenforgalmi nevezetesség a községben.

a napokban újabb érdekes tárggyal, e másfélméter hosszú, kételű hónérpallóssal gazdagodott az uttoró múzeum. a pallóssal - amely feltehetőleg a középkorból származik - az ócskavastelepen találtak meg az uttoró „régész-járőrök”.
/mti/

..

bb. 23. városismertető könyv bajáról

vid n/gy/fm

1962. szeptember 21.

baja növekvő idegenforgalmára tekintettel a tanács városismertető könyvet ad ki, amelyet bárdos ferenc bajai író és dr. pump józsef fotóamatőr állított össze. a füzet 60 oldalon 60 képen szemlélteti a város múltját és jelenét, nevezetességeit.
/mti/

..

9.29/gy

- 13 -

10.15

bb. 22. öt hónap alatt több mint száz összejövétel a népek közötti barátság gondolatának jegyében

i di/gk/gy/sr

1962. szeptember 21.

a magyar békekemmozgalom tevékenységében jelentős helyet foglal el napjainkban és a népek közötti barátság gondolatának ápolása. az országos béketanács szoros kapcsolatot tart fenn a budapesten működő külföldi kulturális, művelődési központokkal, intézményekkel és egész sor ország diplomáciai képviselőivel. a termékeny együttműködés egyik eredménye, hogy hónapról-hónapra bővül a városokat, falvakat sorra járó vándorkiállítások hálózata; a fényképsorozatok, a dokumentációs anyagokból összeállított gyűjtemények tíz- és tizezreknek számolnak be egy-egy szomszédos vagy távolabbi baráti nép életének fejlődéséről, gazdagodásáról. a diplomáciai képviselők vezetői és tagjai ezenkívül gyakran résztvesznek az ország különböző részeiben tartott barátsági esteken, találkozókön, nem egyszer maguk és felszólalnak.

az országos béketanácsnál a közelmúltban összállították a nagyobb szabású barátsági rendezvények programját. a városok és falvak népfront bizottságainak tájékoztatása szerint öt hónap alatt budapesten és vidéken több mint száz kiemelkedő találkozót és összejövételt tartanak. hazánk lakossága ezeken ismételten hitet tesz a békés egymás mellett élés politikája mellett, s tiltakozik a gyűlölködés, a hidegháború politikája ellen. nagy számban rendeznek magyar-kubai barátsági esteket, amelyekre meghívják a hazánkban tanuló kubai fiatalokat, s többek között levetítik a szigetország fiatal filmművészetének egy-egy alkotását. ezenkívül helyet kapott az összejövetelek programjában számos magyar-szovjet, magyar-román, magyar-lengyel, magyar-német, magyar-koreai, magyar-csehszlovák, magyar-vietnami, magyar-bolgár, magyar-kinai, magyar-mongol barátsági rendezvény is. Nógrád, borsod és komárom megyében pedig magyar-csehszlovák, békés, hajdu és csongrád megyében magyar-román, győr-sopron megyében magyar-osztrák határtalálkozót tartanak.
/mti/

..

9,35 /m

- 14 -

10.25

bb 26. a kongresszusi versenyben két hónap alatt hetven kilóval csökkentették egy-egy tonna vasnál a kokszfelhasználást a diósgyőri kohászok

vid gg vm ki

1962. szeptember 21.

a lenin kohászati művek nagyolvasztóművének dolgozói az idén elsősorban a gazdaságosabb termelésre, a nyersvas minőségének javítására, az importkokszfelhasználás csökkentésére vállalkoztak. a vállalás teljesítése közben több alkalommal fordult elő üzemzavar, ami nehezítette a munkát. közös erőfeszítéssel és megfelelő intézkedésekkel azonban kilábaltak a hullámvölgyből. az első félév összesített eredménye sovány volt ugyan, de egyik fontos céljukat mégis elérték, sőt kicsit túl is haladták: tíz kilóval használtak fel kevesebb koksztot egy-egy tonna nyersvas olvasztásához, mint amennyit vállaltak. a második félév első két hónapjában már sikeresebb volt fáradozásuk. az érc-tömörítőmű dolgozóinak jó munkája nyomán a tervezettnél több tömörítvényt adagolhattak a kohókba, növelték a kokszgáznál jóval olcsóbb földgáz-felhasználást, s közben szélesedett, fejlődött a munkaverseny is. a szocialista brigád cím megszerzéséért induló versenybe az üzem dolgozóinak több mint fele kapcsolódott be. így két hónap alatt egy-egy tonna vas gyártásánál - a vállalathoz viszonyítva - több mint hetven kilóval sikerült csökkenteniök a kokszfogyasztást. ez azt jelenti, hogyha az olvasztáshoz többletként felhasználják a földgáz árát leszámítják, a két hónap alatt elért megtakarítás akkor is meghaladja a hárommillió forintot. a fegyelmezett, jó munka meghozta gyümölcsét más vonatkozásban is. az első félévhez viszonyítva tíz százalékkal javították a vas minőségét s ezzel nemcsak elérték a vállalt színvonalat, hanem számottevően túl is haladták. a mennyiségi termelésben is sikerekről számolhatnak be. az utóbbi tíz napban a jelenleg üzemelő két kis kohó hatszáz tonna vassal haladta túl esedékes előírását. ez nagyon értékes eredmény, mert a 3-as kohó átépítése miatt ezekre az olvasztókra hárul az acélmű ellátása folyékony nyersvassal./mti/

..

bb 28. egy diák - egy termelészövetkezet - új, hatékonyabb gyakorlati képzés a kertészeti főiskolán

i ie vm ké

1962. szeptember 21.

hatszázhusz termelészövetkezettel van rendszeres kapcsolata a kertészeti és szőlészeti főiskolának.

/folyt. köv./

9.45

- 15 -

10.25

/bb 28. egy diák.....1.folyt./vm

uj módszert vezettek ugyanis be a gyakorlati képzés hatékonyabbá tételére: a tanév elején minden hallgató „kapott”, egy kertészeti termeléssel foglalkozó szövetkezetet, amellyel tanulmányai befejezéséig állandó kapcsolatot tart. a diákok évente két hetet töltenek az illető közös gazdaságban, s ott a tanyanyaghoz kapcsolódó témákkal foglalkoznak. az első években még inkább a szövetkezetek „patronálják”, a diákokat, később azonban már a leendő kertész-mérnökök is tudnak segíteni a közös gazdaságoknak. a negyedévesek most tértek vissza féléves üzemvezetési gyakorlatukról, amelynek egy részét a szövetkezetekben töltötték. most többen úgy döntöttek, hogy szakdolgozatukban a szövetkezet kertészeti gazdálkodásának fejlesztésére dolgoznak ki javaslatot./mti/

- . -

bb 29. uj papirgyár építésének előkészületei kezdődtek meg

i sz/tr vm vg

1962. szeptember 21.

e hónap első napjaiban kezdte meg üzempróbáit öt éves tervünk legnagyobb könnyűipari létesítménye a dunai szalmacellulóz gyár. már tervezésekor elhatározott szándék volt, hogy a későbbiekben feldolgozó üzem, papirgyár is csatlakozik az alapanyagot előállító cellulóz-gyárhoz. az idén sor kerül a papirgyár építésének előkészületeire is.

az új papirgyár fő tervezője a könnyűipari tervező iroda, amelynek szakemberei alakították ki annakidején a cellulóz gyár terveit is. az előreláthatólag 850 millió forintos költséggel épülő papirgyár tervezéséhez már hozzáálltak, sőt megkezdődött az előkészítő munka a leendő gyár színhelyén is. az építkezés zömére 1963-ban és 1964-ben kerül sor. a gépek szereléséhez 1964-ben látnak hozzá. a gyárban két nagyteljesítményű papirgyártó gépscsoport működik majd. mindkettőt a szovjetunió szállítja. egy-egy gép évente 24.000 tonna író-nyomó papírt állít elő. ezek lesznek az ország legnagyobb, legszélesebb papirgyártó berendezései. a gyárhoz kapcsolódó facsiszoló üzem gépeinek szállítását az ndk vállalta.

/folyt. köv./

9.55

10.25

10.40

11.15

- 16 -

/bb 29. uj papirgyár.....1.folyt./vm

a könnyűipari tervező irodában először azoknak a létesítményeknek a terveit készítik, amelyek a papirgyárat a szalmacellulózgyárral, illetve a dunai vasművel összekötik. ezenkívül ugyancsak tervezik és építik az üzem nyersanyagraktárát is, mert az építkezés idején ott fogadják majd az érkező gépeket.

a papirgyár működése kedvezően hat majd a szalmacellulóz gyár gazdaságosságára. a papirgyártáshoz pépes cellulózt használnak fel és így feleslegessé válik a cellulóznak most még szükséges, s egyébként elég költséges víztelenítése és szállítása. az új üzem 25 százalékkal növeli majd papiriparunk jelenlegi termelését.

a dunai szalmacellulóz gyár bővítése a papirgyár építésével sem fejeződik majd be. a könnyűipari tervező irodában tanulmányt dolgoztak ki arról, hogy a későbbiekben milyen műszaki és gazdasági feltételekkel létesíthetnek mellette vékonypapirgyárat és nyárfacellulóz gyárat./mti/

- . -

bb 30. orosznyelvű klubesteket, tanfolyamokat, szellemi vetélkedőket, szavaló-versenyeket rendez az mszbt vas megyében

vid fm/n vm fm

1962.szeptember 21.

sokirányú tevékenységet fejt ki vas megyében a magyar-szovjet baráti társaság. ezt tükrözi a társaság új kulturális terve is. eszerint a szombathelyi üzemekben, intézményekben kiállításokat rendeznek a kommunizmust építő szovjet nép életéről, munkájáról. az idén két alkalommal sajtóankétot tartanak a megyeszékhelyen a szovjet híradó és az orosz-világ szerkesztősége képviselőinek részvételével, hogy minél többen megismerjék és megismeressék a szovjet nép eredményeit bemutató képeslapokat, folyóiratokat.

/folyt. köv./

10.-

10.40

- 17 -

/bb 30. orosznyelvü.....1.folyt./vm

szombathelyen, kőszegen és a járási székhelyeken orosznyelvű alap-, közép-és felsőfoku, valamint társalgási tanfolyamokat indítanak. kéthavonként a társaság szovjet pedagógusokat lát vendégül s velük klubesteken találkoznak a tanfolyamok hallgatói. a megye orosz szakos tanárainak havonként orosznyelvű klubesteket tartanak. a tervek szerint a társaság meghívására negyedévenként egy-egy szovjet pedagógus látogat el a megye általános és középiskoláiba, ahol a nevelőkkel és a szülőkkel baráti, szakmai megbeszéléseket folytat.

még ebben az évben kerül sor a hagyományos „ki tud többet a szovjetunióról„ című szellemi vetélkedésre is. a vetélkedőt a megye középiskolásai számára rendezik. a tavaszi hónapokban ugyancsak a középiskolások részvételével megrendezik az orosz nyelvű szavaló és előadói versenyt is. ezenkívül az iskolákban tovább szélesítik a szovjet diákokkal való baráti levelezést, tapasztalatcserét./mti/

- . -

bb 31. a kgst-országok együttműködése segíti az építésügy műszaki propagandáját - tizszer annyi tudományos és műszaki eredményről értesülnek a magyar építészek, mint korábban

i sb/tm vm vg

1962. szeptember 21.

a kgst-országok állandó építésügyi bizottságának kezdeményezésére szoros együttműködés alakult ki a baráti nemzetek dokumentációs irodái között. a nemzetközi munkamegosztás alapján az idén már valamennyi baráti állam vállalta, hogy nemcsak saját építőiparának eredményeit, hanem még három-négy kgst-n kívüli ország szakirodalmában közölt műszaki tapasztalatokat is összegyűjti és elküldi a baráti társintézeteknek, ez lényegében megszüntette a nyelvi korlátokat és jelentősen kiterjesztette a tapasztalatszerzés körét. így most már tizszer annyi tudományos és műszaki eredményekről értesülnek a magyar építészek, mint korábban.

a több mint 20 ország szakirodalmából és műszaki folyóirataiból kiválogatott új ismeretek átadására 94 vállalattal kötött szerződést az építésügyi dokumentációs iroda.

/folyt. köv./

10.05

10.10

- 18 -

/bb 31. a kgst-országok.....1.folyt./vm

a megállapodások alapján a vállalatok legfontosabb feladatainak témái szerint válogatják ki és küldik el az új tudományos anyagokat. az idén már mintegy 25.000 témafigyelési lapon értesítették a műszaki dolgozókat az építészet nemzetközi újdonságairól. nemrégiben megalakították a kisfilm-szolgálatot, amely oktatófilmeket forgat és kölcsönöz a vállalatoknak. ebben az évben nyolc új filmet készítettek és jövőre újabb 20-nak a forgatását tervezik, hogy ne csak a műszaki vezetők, hanem a munkások is széles körben megismerjék az új építési módszereket. a brigádvezetők, a művezetők és az építésvezetők műszaki tájékoztatásának megjavítására három szaklapot indítanak az év végéig. az ipar vezetőinek pedig most az egész nemzetközi szakirodalom alapján dolgoznak ki átfogó tanulmányokat egy-egy időszerű műszaki és gazdasági kérdésről./mti/

- . -

bb 33. ■. eddig több mint 9000 holdat mentesítettek a belvizektől a tiszavalki térségben

vid j vm ká

1962. szeptember 21.

borsod megyében, a tiszabábolna és tiszavalk községtől északra eső 21.000 holdnyi területen minden évben jelentős károkat okoznak a belvizek. a mezőgazdaságilag fontos terület hasznosítására a hazafias népfrent országos tanácsának kezdeményezésére az északmagyarországi vízügyi igazgatóság szakemberei társadalmi munkával komplex tervet készítettek, amely magában foglalja a belvizek elvezetését, a talajjavítást és az öntözéses gazdaságok kialakítását. a komplex tervben megszabott feladatokat két ütemben, 10 év alatt hajtják végre. ez idő alatt 19 kilométer hosszú főcsatornát, 13 mellékcsatornát, számos szivattyút és zsilipet, valamint 3 haltenyésztésre is alkalmas víztározót építenek. a munkák meggyorsítására a területen levő 7 község dolgozói megalakították a délborsodi belvizrendező társulatot és vállalták, hogy a mellékcsatornákat társadalmi összefogással készítik el.

a komplex terv megvalósítását állami beruházással és a lakosság társadalmi munkájával 1961-ben kezdték meg.

/folyt. köv./

10.15

10.10

- 19 -

/bb 33. eddig több mint.....1.folyt./vm

azóta több mint 140.000 köbméter földet mozgattak meg és csaknem 18 kilométer hosszú főcsatornát és 15 kilométernyi mellékcsatornát építettek. ezzel lehetővé vált, hogy 9.200 hold területet mentesítsenek a belvizektől.

a munkákat jövőre folytatják. a tervek szerint befejezik a fő-és mellékcsatornák, valamint a felsőmorotvai és a montaji halastavak építését. ugyanakkor hozzáfognak a főcsatorna tisztítorkolatánál létesülő szivattyutelep alapozásához és a gelej közsgéi - 3.6 millió köbméter víz összegyűjtésére alkalmas - tároló földmunkáihoz. a három tóból - a haltenyésztés mellett - csaknem 2.500 holdat öntözhetnek majd. a komplex terv első ütemét 1964-ben fejezik be./mti/

- . -

bb 34. eredmények a mecseki szénmedencében a két kongresszus között - egy -és negyedmilliárd forint fejlesztésre - több mint félmillió tonna termelésnövekedés - hatvan forinttal olcsóbban termelik a szén tonnát - ember nélküli fejtések, „napfényes„ vágatok a pécsi és komlói bányákban

vid tr vm ki

1962. szeptember 21.

a mecseki szénmedence hazánk egyetlen feketeszén lelőhelye a két kongresszus közötti időszakban. 1959 óta sokat fejlődött. egy és negyedmilliárd forintot költöttek a bányák, üzemek korszerűsítésére, új létesítményekre. pécssett elkészült a szénmosó rekonstrukciójának első szakasza. ez lehetővé tette, hogy a megfelelő minőségű kokszt-szenet szállíthassanak a dunai vasút részére. működik a mecseken átvezető, hat kilométer hosszú, szén szállító kötelpálya. a vasasi bánya szénének szállítására új vasútvonal épült hosszuhetény és a pécsi szénmosó között. befejező szakaszhoz érkezett a pécsi tröszt legjelentősebb koncentrált üzeme, az istván kettő akna építése. ugyanitt kétezer személyes fürdő épül.

komlón - az épülő zobák akna kivételével - lényegében befejeződött az 1950-ben megkezdett nagyarányú fejlesztés. ezért a múlt évtől főleg a termelési színvonalat növelő feladatok jellemzik a komlói bányüzemek beruházási programját.
/folyt.köv./

10,25 /m

- 20 -

/bb 34. eredmények.....1.folyt./vm

a pécsi bányákban 41, komlón 28 kilométerrel hosszabbodott a korszerűen biztosított vágatok hossza. a föld alatti munkahelyeket, vágatokat nappali fényt árasztó, korszerű világítótestek világítják. mindezzel a gépesítés fokozásának lehetőségét és a biztonságosabb munka feltételeit teremtették meg.

a szénbányák vezetői a két kongresszus közötti időszak munkájáról szólva úgy nyilatkoztak, hogy különösen szembe-tűnők a műszaki vonatkozásban bekövetkezett szemléletváltozások. bátorság, alkotó és kezdeményező készség jellemzi a munkát, a felszínes eredmények helyett lényegbeli változások következtek be. ennek egyik megnyilvánulása a mélybányászat átalakítása, a nagyfokú koncentráció, gépesítés. a komlói kossuth-bányában például megduplázták a teljesítményt az 1960-ban üzembehelyezett szénnyaló. a kossuth-bányából kikerülő szén 40-50 százalékát ma már ez a gép fejteti le. a meredek dőlésű széntelepek kitermelésére üzemszerűen alkalmazzák a pajzsos fejtést, amely egyik legbiztonságosabb módszernek mutatkozik és gazdaságos is. fából körülbelül tizedét igényli annak, mint a hagyományos fejtések. pécssett és komlón egyaránt sikerrel kísérleteznek a szénfűrésszel, a robbantásos szénjövésztéssel, az „ember nélküli„ frontok kialakításával. 1959-ben még egyetlen tonna géppel jövésztett szén sem került napszíntre a mecseki bányákból, az idén pedig már fél esztendő alatt csaknem százezer tonnát termeltek így ki. a műszakonként egy dolgozóra jutó kitermelt szén a pécsi bányáknál 220, komlón pedig 157 kilóval több mint 1959-ben.

a fejlettebb termelési módok, a szocialista munkaverseny segítségével növelték termelésüket a mecseki bányák. a pécsi és a komlói trösztök bányüzemeiben az idén több mint félmillió tonna szénrel haladják túl a hetedik kongresszus évében elért eredményt. a termelékenyebb munka megmutatkozik az önköltség alakulásában is. a mecseki feketeszén tonnánkénti önköltsége körülbelül hatvan forinttal kevesebb, mint három esztendővel ezelőtt.

a jövő sem ígér kevesebbet a mecseki szénbányászat számára. még a második öt éves terv idején napi 150 vagonos teljesítménnyel üzembehelyezik a pécsi istván kettő aknát és ugyanilyen kapacitással a komlói zobák-aknát./mti/

- . -

10.25

- 21 -

bb. 24. jelentős energiamegtakarítás szovjet acélgártási módszerrel

vid gg/gy/ki

1962. szeptember 21.

a közelmúltban dunaujvárosban járt m. j. medzsibozsszkij szovjet professzor, aki a dunai vasmű acélgártási szakembereivel olyan acélgártási módszert ismerttetett, amelynél a fűtőanyag elégetéséhez és a kikészítés serkentéséhez nagynyomású levegőt fuvatnak a kemencébe. ezzel a módszerrel meggyorsítják az acélgártás fizikai és kémiai folyamatát, az acélra káros carbon, kén és foszfor kiégetését.

a dunai vasmű szakemberei elmondották, hogy az egyik területen elvileg már hasonló eljárást követnek, mert hosszabb ideje porlasztott gőzt adagolnak a fűtőanyag elégetésének javításához. a másik területen a vasmű martin acélművében szombaton kezdték a kísérleteket. a kikészítés időszakában tüzálló masszával bevont csövön nagynyomású levegőt fuvattak az acél-fürdőbe. az első öt kísérlet során megállapították, hogy a befúvatás idején a kemencében annyi szénmonoxid fejlődik, hogy annak elégetésével eléri az acélgártáshoz szükséges 1600 fokos hőmérsékletet. a befúvatás ideje alatt nem volt szükség a kemence befűtésére. a kéményen pedig, akárcsak a csepegtető kísérletek során, enyhén vörös füst távozott.

a módszerrel az előzetes számítások szerint egy-egy adag acél gyártásánál 15-20 millió kalória értékű fűtőanyagot lehet megtakarítani. a teljesítménynövekedés és a kemencetartósság vizsgálata hosszabb időt igényel, ezért a kísérleteket folytatják./mti/

bb. 25. százhat államban négyszáz levelező partnere van Lőrincz ferencnek, a dorogi ki mit gyűjt klub titkárának

vid n/gy/fm

1962. szeptember 21.

Lőrincz ferencnek, a dorogi ki mit gyűjt klub titkárának 106 államban van levelező partnere. többek között a szovjetunióban, új-zélandban, a fiji-szigeteken, braziliában, argentinában, a suagua-szigeten van ismerőse, barátja. öt éve levelez rendszeresen, és sok emléket őriz külföldi barátaitól. lakása valóságos kis múzeum. japánból például bambuszból készített irattartót, új-guineai ismerőstől gyümölcsmagakból faragott portrékat kapott.

a 106 államban négyszáz partnere van Lőrincz ferencnek, a következő két-három évben levelezőtársat keres a többi országban is./mti/

10.42/gy

11.15 ✓

- 22 -

bb. 32. családonként 2 500 forint a takarékbán - egymilliárd forint autóvásárlásra - statisztikai vizsgálat a belkereskedelmi forgalom alakulásáról

i zs/gy/sr

1962. szeptember 21.

a belkereskedelmi forgalom adatait vizsgálva a statisztikusok legutóbb azt tanulmányozták, hogy milyen tényezők befolyásolják a különböző cikkek iránti kereslet emelkedését, vagy csökkenését, az áruforgalom alakulását.

a tapasztalatokat összegezve egyebek közt megállapították, hogy az elmúlt két évben tovább növekedett a lakosság jövedelme, a bérből és fizetésből élők keresete - s ennek eredményeként mind az ipari, mind a mezőgazdasági területeken, észrevehetően emelkedett a belkereskedelmi forgalom. a falusi áruforgalom élénkülésében még az is közrejátszott, hogy a társadalmi juttatások jelentékenyen nőttek, s például 1960-ban nyolcvan százalékkal magasabbak voltak, mint 1957-ben. a statisztikai adatokból megállapítható az is, hogy a falvakban emelkedett a kétszáz jövedelmű családok aránya, s parasztságunk a korábbinál jóval rendszeresebben jut pénzbevételekhez. a vásárlások, beszerzések idényszerűsége tehát vidéken is csökkent, s a parasztcsaládok kiadásai mindinkább hasonlóakká válnak a munkás- és alkalmazotti családok kiadásaihoz.

a számok tanúsága szerint az életszínvonal emelkedésével párhuzamosan egyre több költséges, nagyszámú vásárlásra vállalkoznak a családi közösségek, s az otthoni költségvetésekben mind gyakoribbak a lakásépítést, bútort vásárlást, háztartási kisgép és egyéb tartós fogyasztási cikk beszerzését előirányzó tételek. ez magyarázza, hogy a megtakarítások növekedésének üteme az elmúlt két évben jóval gyorsabb volt, mint az áruvásárlások emelkedése. jellemző, hogy 1961/62-ben a takarékbetétek átlagos állománya 28 százalékkal nőtt, s ez év első negyedében is 23 százalékkal magasabb volt, mint tavaly, hasonló időszakban. előzetes becslések szerint a betétállomány az év végéig minden bizonnyal eléri a családonkénti átlagos 2 500 forintot. a statisztikusok egyébként - a személygépkocsi vásárlásra jelentkezők számából következtetve - kiszámították, hogy a takarékoskodók csaknem egymilliárd forintot tettek félre autóvásárlásra.

/folyt. köv./

10.48/gy

11.33

- 23 -

bb. 32. /családonként 2 500 forint... 1. folyt./ gy

az életkörülmények javulásával magyarázható az is, hogy emelkedő tendenciát mutat a szolgáltatás jellegű kiadások görbéje. a villamosítással együtt alaposan megnőtt az egy-egy háztartásra jutó átlagos villanyfogyasztás; s a szolgáltatási kiadásokhoz tartozó rádió- és televízió előfizetési díjak összege is jócskán emelkedett: az 1960. évi 280 millió forinttal szemben az idén előreláthatólag kerekén 450 millió forint lesz./mti/

..

bb. 27. televíziós előadássorozat mint a mezőgazdasági szakmunkásképző tanfolyam kiegészítője

i vt/gk/gy/sr

1962. szeptember 21.

a földművelésügyi minisztérium, valamint a magyar rádió és televízió - októbertől jövő év márciusának végéig - a mezőgazdasági szakmunkásképző tanfolyam kiegészítésül előadássorozatot rendez. a televíziós sorozatban a szakmunkásképző tanfolyam anyagának nehezebben érthető részleteit kiváló szakemberek előszóval ismertetik; rajzokat, filmeket és más szemléltető eszközöket is felhasználnak.

a televíziós tanfolyam anyaga jelentősen elősegíti a nagyüzemi mezőgazdasági termelés legújabb eredményeinek megismerését. a televíziós előadássorozattal kiegészített szakmunkásképző tanfolyam elvégzése után a résztvevők szakmunkásvizsgára jelentkezhetnek. /mti/

..

bb. 39. a magyar rádió és televízió küldöttsége elutazott jugoszláviába

gy/bs

1962. szeptember 21.

a jugoszláv rádió- és televízió meghívására belgrádba utazott a magyar rádió és televízió háromtagú küldöttsége. a delegációt dr. hárs istván első elnökhelyettes vezetésével tárgyalásokat folytat a két szervezet közötti műsorcsere továbbfejlesztéséről./mti/

..

10.52/gy

AA-16

- 24 -

bb. 40. a vidéki tervező irodák vezetőinek tanácskozása a magyar építőművészek szövetségében
k sb/j/gy/

1962. szeptember 21.

a magyar építőművészek szövetségének székházában pánteken tanácskozást tartottak az építésügyi minisztérium és a tanácsok több mint 20 vidéki tervező irodájának és a szövetség vidéki csoportjainak vezetői. az értekezleten megbeszélték, hogy megerősítik a szövetség vidéki csoportjait és széleskörű vitákkal, előadásokkal segítik az építészek munkáját. a vendégek délután megtekintik az üllői uti új városrész korszerű építkezéseit./mti/

..

bb 41. a lotto nyerőszámai

j vm ki

1962. szeptember 21.

a sportfogadási és lotto igazgatóság tájékoztatása szerint a 38. játéknéhen a debreceni ady endre művelődési ház bariók-termében megtartott lottósorsoláson a következő nyerőszámokat nuzták ki:

1, 46, 55, 66, 70. /mti/

..

bb 35. „kiváncsiak klubja,, győri

vid fm/n vm fm

1962. szeptember 21.

a győri jókai mór művelődési házban az őszi téli hónapokra munkás akadémiát és hatféle nyelvvoktatást szerveztek. ezenkívül megalakítják a „kiváncsiak klubja,,-t amelynek tagjai kéthetenként előadásokon, kérdezz-felelek esteken, vitákon vesznek részt. kereskedelmi ankétokat is tartanak, amelyeken a háziasszonyok a város kereskedelmi szakembereit tájékoztatják az ellátásban esetleg észlelt hibákról./mti/

..

bb 36. meglutalmazták a csorvási „kincs,, beszolgáltatóit

vid fm/n vm fm

1962. szeptember 21.

csorváson kukoricakapáláskor egy vékányi ezüstpénzt találtak a földben. a ma már értéktelen, csupán régészeti jelentőségű pénz nagy részét kíváncsiságból széthordták, de körülbelül hét-száz darabot sikerült összeszedni a múzeumok részére. nagy gyűlának, az orosházi szántó kovács jános múzeum igazgatójának feltevézése szerint a halomnyi ezüstpénzt a törökök pusztítása előtt menekülő egykori földesur, vagy más gazdag ember rejtette el az akkori temető egyik sírjába. úgy gondolhatta, hogy majd visszatér és ott megtalálja.

/folyt. köv./
11.00/a

- 25 -

/bb 36. megjutalmazták.....1.folyt./vm

a négyszáz éves kisebb-nagyobb érmeket vékony ezüstlemez-
ből verték; valószínűleg lengyel pénzek voltak, némelyik hátlapját
egyfejű sas, illetve valamelyik uralkodó vagy főpap képe díszíti,
előlapján latinnyelvű felirással.

a muzeális értékű lelet beszolgáltatót a művelődésügyi
minisztérium megjutalmazta./mti/

- . -

bb 37. csehszlovákiai és lengyelországi hangversenykörútra utazik
a miskolci zeneművészeti szakiskola küldöttsége

vid fm/n vm fm

1962. szeptember 21.

a miskolci bartók béla zeneművészeti szakiskola kamarazene-
kara, több növendék-szólistája, valamint tanára a brnoi zenekon-
zervatórium meghívására szeptember 23-án csehszlovákiai tanulmány-
útra illetve hangversenykörútra indul. először a bratislavai zene-
oktatási intézményeket keresik fel, majd koncertet adnak a helyi
rádióban. utána brnoban tanulmányozzák a csehszlovák zeneoktatási
rendszert, szakmai megbeszéléseken vesznek részt és hangversenyt
rendeznek.

csehszlovákiából lengyelországba mennek, ahol katowiczében
viszontozzák az ottani zeneművészeti szakiskola növendékeinek mis-
kolci látogatását. felkeresik bytomot és krakkót is./mti/

- . -

bb 38. néprajzi szimpozion debrecenben

via fm/ vm fm

1962. szeptember 21.

a magyar tudományos akadémia nyelv-és irodalomtudományi
osztályának rendezésében szeptember 24-25-én a debreceni kossuth
lajos tudományegyetemen néprajzi szimpoziont tartanak. a meghivot-
tak előadásokat tartanak tudományos kutatásaikról, majd néprajzi
tanulmány úton vesznek részt hajduszoboszló környékén, megtekintik
a híres nádudvari fekete korsók készítőinek műhelyeit, és a horto-
bágy néprajzi érdekességeit./mti/

- . -

11.10/a

12.10

Handwritten signature

- 26 -

bb. 43. ötvennégy kilométer hosszúságú csatornát építettek, s
több mint 29 000 mázsa gyümölcsöt szedtek az idei ifjusági építő-
táborok lakói - a kisz központi bizottságának sajtótájékoztatója

t lv/gk/gy/cz

1962. szeptember 21.

a kisz központi bizottságának székházában pénteken sajtó-
tájékoztatót tartottak. pataki lászló, a kisz központi bizott-
ságának titkára ismertette az idei ifjusági építőtáborok ered-
ményeit. az országban 42 táborban összesen több mint 26 000
egyetemista és középiskolás diák dolgozott. a hanságban, zalkod,
szentgotthárd és karcag határában vízlevezető és öntözőárkokat
ástak a fiatalok. ebben az évben 54 kilométer hosszúságú
csatornát építettek, 244.000 köbméter földet mozgattak meg, s
munkájuk nyomán mintegy tízezer katasztrális hold föld vált mű-
velhetővé.

az építésügy területén, berentén és százhalombattán voltak
ifjusági táborok. mindkét létesítmény a kisz védnökségével épül.
különösen a berentei vegyiműveknél volt nagy szükség a fiata-
lok munkájára. itt külföldi, elsősorban nyugati cégektől vásá-
rolt gépeket szerelnek fel. az építkezésnél háromhónapos lemara-
dás mutatkozott. s féltől volt, hogy a leszállított gépeket nem
tudják a garanciális időn belül kipróbálni. a fiatalok segít-
ségével sikerült behozni az elmaradást. százhalombattán a
dunamenti hőerőműnél az idén első ízben nyílt önkéntes ifjusági
építőtábor. a fiuk egész nyáron át az üzemépületnél, csator-
názással és vasutépítéssel foglalkoztak. több olyan munka volt,
amelyet négy-öt nappal előbb fejeztek be, mint amire a szakem-
berek számítottak. ebből az építésügyi minisztérium és a helyi
vezetők azt a következtetést vonták le, hogy jövőre az ideinél
jobban kell majd előkészíteni a munkaterületeket

ugyancsak első ízben volt ifjusági építőtábor a közlekedés
területén is. balatonkilitin és hegyfalu határában a síófok-
szekszárd között épülő útvonalon dolgoztak a fiatalok. össze-
sen két kilométer ut alapozását készítették el.

az állami gazdaságokban jó munkát végeztek a leánytá-
borok lakói. a nyáron 14 000 középiskolás és egyetemista leány
segített a növényápolásban. mintegy 11 000 katasztrális holdon
végezték el a hibridkukorica címezését. több mint 29 000
mázsa gyümölcsöt és zöldséget szedtek. ennek többségét
válogatták és csomagolták, s a gazdaságok exportra szállították,
ezenkívül segítettek a kapálásban és a szőlőtőkék kötözésé-
ben, ápolásában is.

/folyt. köv./
13,20 /m

- 27 -

Handwritten signature

bb. 43. /ötvennégy kilométer.... folyt./ gy

pataki László ezután elmondotta, hogy a Kisz ebben az évben ötödször szervezte meg a nyári önkéntes ifjúsági építőtáborokat. az öt alkalattal összesen 87 000 fiatal táborozott, s eddig 197 kilométer csatornát ástak és 41 000 katasztrális hold földet tettek művelhetővé. az ifjú építők között voltak olyanok is, akik az idén jubiláltak, s ötödször vettek részt az önkéntes munkában. a Kisz központi bizottsága elhatározta, hogy ezeket aranykoszorus Kisz-jelvényvel és oklevéllel tünteti ki.

Ter a jövő év terveiről szólva pataki László arról beszélt, hogy 1963-ban a Kisz elképzelései szerint ugyancsak 26 000-en mennek táborozni. tovább folytatják majd a megkezdett munkát a Hanságban, a Bodrogzugban és Százhalombattán. a lányok az állami gazdaságokban ugyancsak kukoricát cimereznek és gyümölcsöt szednek. a táborozási lehetőség két új területtel bővül. a fiatalok részt vesznek majd a Balatoni műút építkezéseiben, valamint csopagnál a vasút rekonstrukciós munkálataiban. /mti/

bb. 42. a mahart közli,

1962. szeptember 21.

gk/gy/vg

hogy a Budapest-horány közötti hajójáratot szeptember 23-ig, naponta, ezután pedig csak 29-én és 30-án közlekedtetik. 30-a után a járat megszűnik. /mti/

bb. 45. mozgalmasnak ígérkezik a hétvége az országos mezőgazdasági kiállításon

1962. szeptember 21.

t so/tr/gy/ká

a 64. országos mezőgazdasági kiállítás vasárnap este zárja kapuit. az elterjedt hírekkel ellentétben a kiállítás igazgatóságán közölték, hogy a nyitvatartást nem hosszabbítják meg, hiszen már eredetileg három hétben állapították meg a bemutatók idejét.

a zárás közeledtével élénkül a látogatottság. pénteken a külföldi vendégek között amerikai farmerek, holland újságírók érkeztek a kiállításra, a német szövetségi köztársaság-beli televíziósok pedig felvételeket készítettek a kiállítás-városban.

/folyt. köv./

13.38/gy

- 28 -

bb. 45. /mozgalmasnak ígérkezik... 1. folyt./ gy

az utolsó hétvége mozgalmasnak ígérkezik. a kiállítás bemutató pályáján délelőtt 10-től 12-ig lovasbemutatókat tartanak, délután 4-től 6 óráig az országos lovasbajnokság csapatdöntőjére kerül sor. a szabadtéri színpadon délután 5 órakor kezdődik a rejtvénypályázat döntője. eddig ötvenezer felelt meg a rejtvénypályázat kérdéseire. a szombat délutáni műsoros vetélkedőn, kiváló művészek részvételével döntik el, hogy a pályázaton helyes feleletet adottak közül kik kapják az összesen 30 000 forint értékű díjakat.

vacárnap délelőtt a szabadtéri színpadon ünnepélyesen adják át a legjobban szereplő állami gazdaságoknak és termelőszövetkezeteknek a földművelésügyi miniszter vándordíjait és a növénytermesztésben, állattenyésztésben, gépesítésben szerzett arany-, ezüst- és bronzérmeket, valamint az elismerő okleveleket. a bemutatópályán ezen a napon az országos ifjúsági és felnőtt lovasbajnokság egyéni döntőt bonyolítják le. a szabadtéri színpadon délután 1/2 5-kor megkezdődik a kiállítási sorsjegyek sorsolása, majd a záró műsort a Budapest Táncegyüttes adja.

a kiállítás hét nagy vendéglője, valamint a termelőszövetkezeti borkóstolók és a vendéglátóipari üzemegységek felkészültek a várhatóan nagy hétfégi forgalomra. /mti/

bb. 47. péntek reggel kongresszusi órség kezdődött a salgótarjáni tüzhelygyárban

vid tr/gy/ki

1962. szeptember 21.

egy héttel ezelőtt a zománcipari művek salgótarjáni gyár-egységében, a tüzhelygyárban, a kommunisták küldöttválasztó taggyűlésén hangzott el a tmk üzem dolgozóinak javaslata, hogy a gyár dolgozói kongresszusi órséggel köszöntsék a párt 8. kongresszusát. azóta a tüzhelygyár 13 üzemében több mint ezren vitatták meg a javaslatot, amely mindenütt helyeslésre, támogatásra talált. miután a tüzhelygyár dolgozói eddigi jó munkájuk eredményeként négy millió kilencszázezer forintot takarítottak meg, s ezzel eredeti vállalatukat jelentősen túltesztették, a megbeszéléseken újabb felajánlásokra is sor kerül.

/folyt. köv./

13.44/gy

- 29 -

Rk

bb. 47. / péntek reggel... 1. folyt./ gy

igy a gyár dolgozóinak, műszaki vezetőinek közös elhatározása alapján, péntek reggel kongresszusi órség kezdődött a salgótarjáni tüzhelygyárban. vállalták, hogy a párt novemberi kongresszusát köszöntő és az év végéig tartó órség ideje alatt újabb kétmillióhétszáz ezer forint gazdasági eredményt érnek el, az egyes üzemek dolgozói pedig megoldják üzemük legsürgősebb problémáit. az öntődében például a selejtes öntvények arányának csökkentéséért indult meg a vetélkedés a szocialista munkabrigádok között./mti/

bb 44. megkezdődött a phylaxia állami oltóanyagtermelő intézet jubileuma alkalmából rendezett tudományos ülés

t ft/ vm ká

1962. szeptember 21.

pénteken a phylaxia székházában tudományos ülés kezdődött az intézet fennállásának 50. évfordulója alkalmából. a német, bolgár, lengyel, jugoszláv és angol társintézetek képviselőinek üdvözlése után az állatorvostudomány legkiválóbb hazai és külföldi képviselői tartottak előadásokat a legújabb kutatások eredményeiről.

a phylaxia, az állatorvostudományi egyetem járványtani tanszék, az állami vakcinatermelő intézet, a szófiai állatorvosi víruskísérleti intézet és a prágai csehszlovák tudományos akadémia mikrobiológiai intézet tudományos munkatársai előadásaikban a szövettenyésztéssel, a víruskutatással, az immunizálási kísérletekkel foglalkoztak. dr. környei istván a takarmánykiegészítők fermentatív uton való előállításáról tájékoztatta az ülés résztvevőit. elmondotta, hogy napjainkban egyre kiterjedtebben alkalmaznak a kész, ugynevezett erőtakarmányokat, amelyeket a leghatékonyabb anyagok felhasználásával ipari üzemek állítanak elő. az erőtakarmányt gyártó ipari üzemek mellett új iparág is született, amely részben a takarmánygyártó ipar számára, részben közvetlen felhasználásra különböző biológiai hatóanyagokat állító mikroorganizmusok segítségével, vagyis fermentatív uton.

a tudományos ülés szombaton folytatja munkáját./mti/

13.50/a

- 30 -

bb. 46. időjárásjelentés

gk vm

1962. szeptember 21.

a meteorológiai intézet jelenti 1962.szeptember 21-én, pénteken 13 órakor:

többórás napsütés

csaknem egész Európában lassan javul az időjárás. a felhőzet csökken és kevesebb helyről jelentenek esőket. az egyre inkább érvényesülő napsütés hatására a hideg légtömegek fokozatosan melegednek. az éjszakák azonban még hidegek, francia-és németországban például sok helyen a fagypont közelébe süllyedt ma hajnalban a hőmérséklet.

hazánkban tegnap délen felhős volt az ég, északon viszont hat-tíz órán keresztül sütött a nap. a déli határszél közelében egy-két helyen jelentéktelen mennyiségű eső hullott. a hőmérséklet napközben 16-19 fokig emelkedett, ma hajnalban a nyugati és északkeleti határszél közelében 1-5, máshol 5-8 fokig hűlt le a levegő.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 12.1 fok volt, a sokévi átlagnál 4 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 16 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 766 milliméter, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete síófokon 16 fok.

várható időjárás szombat estig: kisebb felhőátvonulások, legfeljebb néhány helyen kisebb esővel. mérsékelt, még napközben helyenként megélnkülő északnyugati szél. hideg éjszaka, a nappali felmelegedés nem változik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 3-7, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 16-20 fok között.

előrejelzés a balaton területére holnap reggelig: mérsékelt északi szél, kisebb felhőátvonulások eső nélkül. a hőmérséklet napnyugtakor 13, hajnalban 9 fok körül lesz.

a duna vizállása budapestnél 166 centiméter./mti/

13.55/a

- 31 -

bb 48. mezőgazdasági munkavédelmi pályázatot hirdet a medosz elnöksége

i kz vm ká

1962. szeptember 21.

a medosz elnöksége, a mező-és erdőgazdasági, valamint a vízügyi főhatóságokkal együttműködve több fontos intézkedést fogantatosított már az üzemi balesetek csökkentésére. ezek eredményeként, az elmúlt időszakban némileg javult a mezőgazdasági üzemek baleseti statisztikája, de még mindig megengedhetetlenül magas a balesetek, ezen belül a halálos kimenetelű balesetek száma. a medosz elnöksége éppen ezért pályázatot hirdet mindazoknak a gyakorlatban is jól bevált módszereknek és intézkedéseknek a leírására, amelyek alkalmazásával egy-egy üzemben sikerült megvalósítani a balesetmentes munkát. a pályázaton résztvehetnek mindazok, akik olyan mező-, vagy erdőgazdasági, illetve vízügyi üzemben dolgoznak, ahol az elmúlt évben vagy ez év első kilenc hónapjában egyáltalán nem, vagy csak kevés, legfeljebb könnyebb sérülést okozó baleset fordult elő.

a pályamunkákat 1963. január 1-ig kell eljuttatni a mezőgazdasági és erdészeti dolgozók szakszervezetéhez / budapest, hatodik kerület, jókai u 2-4./

a beküldött pályamunkákat 1963. március 1-ig felülbírálják. a legjobb munkákat megillető 5.000 forintos első, 3.000 forintos második és 2.000 forintos harmadik díjat március 15-ig fizetik ki./mti/

- . -

bb. 49. kalapbemutató - turbánszerű, vagy karimás bubi, illetve kocsiskalap a divat

t sz/gk/gy/vg

1962. szeptember 21.

a budapesti kalapos kisiparosok készítményeiből és a fékisz ktsz ruhamodelljeiből rendeztek bemutatót pénteken a duna szállóban. a hűvösebb évszakokban a kalap a divat, amely jól kiegészíti az utcai öltözékeket. a bemutatott hetven modell közül valamennyi szolid, izléses, csinos volt, az őszi-téli kalapdivat ugyanis igen fiatalos. a turbánformán kívül a kiskarimás bubi vagy a nagyobb tetejű kocsiskalapot kedvelik. divatos színek a barna, a bézs, a zöld, a fekete és a grafitzürke. anyaga a hosszú szőrű moheron kívül a nyulszőr, estélyi ruhákhoz selem, és tüll kalapokat mutattak be. ezuttal első ízben nemcsak női, hanem férfikalapokat is láthattak az érdeklődők. a bemutatón sok tapsot kaptak a fékisz szövetkezet őszi-téli ruhamodelljei is./mti/

14.08/a

- 32 -

mti

bb 50. budapestre érkezett az indiai köztársaság igazságügyminisztere

k sr vm cz

1962. szeptember 21.

a.k.szen, az indiai köztársaság igazságügyminisztere, dr. nezával ferenc igazságügyminiszter vendégeként hazánkba érkezett. a ferihegyi repülőtéren a vendéget az igazságügyminiszter, valamint az igazságügyminisztérium és a külügyminisztérium vezető munkatársai fogadták. jelen volt s.venkataraman, az indiai köztársaság nagykövetségének ideiglenes ügyvivője./mti/

- . -

bb 51. kállai gyula fogadta dr.hamvas endre csanádi püspököt

gg vm sr

1962. szeptember 21.

kállai gyula, a minisztertanács elnökhelyettese pénteken fogadta dr. hamvas endre csanádi püspököt, a katolikus püspöki kar elnökét, kovács sándor szombathelyi püspököt és dr. breznóczy pál egri apostoli kormányzót, a püspöki kar tagjait. a találkozón szívélyes légkörben megbeszéltek az állam és a katolikus egyház viszonyát érintő időszerű kérdéseket. a fogadáson részt vett prantner józsef, az állami egyházügyi hivatal elnöke is. /mti/

- . -

bb 52. szolnoki képzőművészek kiállítása a magyar sajtó házában

t s/gk vm sr

1962. szeptember 21.

a szolnoki művésztelep fennállásának 60. évfordulója alkalmából a szolnoki ujságíró klub kiállítást rendezett a magyar sajtó házában a város képzőművészeinek alkotásaiból. a tárlatot pénteken dr.bényi lászló művészettörténész nyitotta meg. a szolnoki művésztelep jubileumi kiállítása kilenc festőművész 18, illetve három szobrászművész 8 alkotását mutatja be.

a tárlat anyagát két hét múlva szegeden is bemutatják. /mti/

- . -

14.50/a

- 33 -

mti

bb. 53. pártmunkás küldöttség utazott a román népköztársaságba

k/hi/tm/e sr

1962. szeptember 21.

a román munkáspárt központi bizottságának meghívására pénteken pártmunkás küldöttség utazott a román népköztársaságba. a küldöttséget cseterki lajos, az mszmp központi bizottságának tagja, a borsod megyei pártbizottság első titkára vezeti. a küldöttség bucsuztatásánál a ferihegyi repülőtéren megjelent sándor józsef, az mszmp központi bizottsága párt- és tömegszervezetek osztályának vezetője és hollai imre, a központi bizottság küügyi osztályának vezetője. ott volt mihaíl rosianu, a román népköztársaság budapesti nagykövete és vasile moldovan nagykövetségi tanácsos. /mti/

-. -

bb 54. viziuton érkezik a cukorrépa a szolnoki cukorgyárba - az alacsony vízállás miatt kotróval mélyítik a tisza medrét

vid j vm ká

1962. szeptember 21.

a tiszai hajósok az idén 3500 vagon cukorrépát szállítanak viziuton a szolnoki cukorgyárba. három vontató motor és 10 uszály csaknem két hete hordja a tisza és körös menti termelőszövetkezetek répatermését: eddig 360 vagonnal érkezett a feldolgozó üzembe. az utóbbi napokban a folyó alacsony vízállása azonban megnehezítette a szállítást, a cukorgyári kirakodó megközelítése egyre nehezebb. a mahart szolnoki kirendeltsége ezért kotróhajót kért a dunáról. a mahart teljesítményű iszapkotrógép megérkezett a tiszára és karbantartása után rövidesen megkezdik a szolnoki cukorgyár kirakodójánál a folyó medrének kotrását. a meder mélyítése után egy-egy uszály-szerelvényről 100-120 vagon répát rakodhatnak ki. /mti/

-. -

bb 55. aratják a rizst az alföldön

vid j vm ká

1962 szeptember 21.

szolnok megyében az idén először az állami gazdaságok kezdték meg a rizs aratását. a tisza, zagyva és a körös menti telepcek mintegy 6000 holdján érett kasza alá a növény. tiszasülyön a megye egyik legnagyobb rizstermelő gazdaságában 1760 holdról vágják a termést. az érett táblákon jelenleg 150 ember dolgozik, s hétfőn már a cséplőgépek is munkába állnak, hogy minél előbb, még az őszi esőzések beköszönnte előtt végezzenek ezzel a munkával. a középtiszai állami gazdaságban a jövő hét elején kezdődik meg a rizs aratása. itt a tervek szerint 150 hold termését teljes egészében géppel takarítják be. /mti/

- 34 -

16.00/a

11/2

bb. 57. viharálló zománcbevonat, tükörfényes autolakk, lemosható falfesték a vegyipar legújabb termékei között - szombattól a szakmai tanácsadást is bevezeti a lakk és festékipar

sl/tr/e vg

1962. szeptember 21.

a lakk- és festékipari vállalat vezetői pénteken tájékoztatták az újságírókat legújabb termékeikről és a szakmai tanácsadás bevezetéséről. dr. kovács lajos, a gyár főmérnöke elmondta, hogy az ipar fejlődése egész sor újfajta festék kibocsájtását tettené szükségessé, hogy a gépeket, vasszerkezeteket megóvják a korróziótól, s egyben tartós, tetszetős külsőt kölcsönözzenek az ipari termékeknek. többszáz féle lakk- és festék készül a vállalatnál, nagyobbik részük most már bőségesen tartalmaz műgyantát, amely a gyorsan száradó, s egyben legtartósabb festékeknek az alapanyaga. új gyártmányukat a legkeresettebb, nemzetközileg is versenyképes cikkekkel válogatták össze. ezek közé tartozik a duro l nevé viharálló zománc, amely a legszélsőségesebb időjárásnak is ellenáll, ezért igen alkalmas a szabadban felállított vasszerkezetek, távvezeték-oszlopok, felsővezetékek védelmére. ezzel az értékes zománcal óvják majd meg az időjárástól a többi között az erzsébet-hidat is. hellux elnevezésű újfajta zománcuk viszont arról nevezetes, hogy jól ellenáll a lug maró hatásának és ragyogó fehér fényt ad, ezért elsősorban hűtőszekrények, mosógépek festésére használják. az autóipar számára nitrocellulóz és műgyanta keverékből állítottak elő különleges festéket, amit a közönség most már naponta megismerhet az ikerbuszokon, a kocsik külső fala ettől olyan tetszetős, fénye a festékekhez kevert műgyantától tartós. jövőre már nagyobb mennyiségben készül a celloxin nevé vegyület a személyautók festésére, továbbá a szilopolit elnevezésű tejszerű folyadék, amelynek segítségével újra és újra fel lehet frissíteni a gépkocsik fényét. az utóbbi vegyi anyagoknak egy másik sajátossága, hogy az autót mintegy impregnálja, a bevont felületről a vízcseppek leperlegnek.

a gyár termékei nagyrészt az ipart szolgálják, néhány érdekesség azonban a lakosság részére is forgalomba hozták. az újfajta parkett-lakk évekig is tartja fényét. egyik különleges műanyaggal kevert falfestéküknek pedig az a sajátossága, hogy festés után a falat könnyen tisztán lehet tartani, mert a szennyeződés egyszerű mosással eltávolítható.

az említett festéket és lakkot ezentúl minden érdeklődő megtekintheti, mert szombaton a balassi bálint utca és a markó utca sarkán megnyílik a lakk- és festékipari vállalat bemutató és tanácsadó szolgálata. ott valamennyi fontosabb cikküket kiállítják, a szolgáltatást teljesítő mérnökök szakmai tanácsokat adnak, sőt csoportos érdeklődés esetén előadásokat is rendeznek. a bemutatóterem belső kialakításakor is legújabb festékeiket, lakkjaikat és korrózió ellen védő anyagaikat használták fel. a teremnek lemosható falai vannak, a csillárokat újszerű lakkok védik a rozsdásodástól, a padlózat pedig a legújabb típusú parkettasztatól tükörfényes. /mti/

16.05/a

- 35 -

11/2

bb 60. bélyeg a bélyegen - csaknem tizezerrel gyarapodott egy év alatt a magyar filatelisták tábora - százharminc gyűjtő 35 000 bélyege a szombaton nyíló kiállításon

t kf/kf-lm vg

1962. szeptember 21.

a magyar filatelisták nagyszámu tábora kettős jubileumot ünnepel. szombaton délelőtt nyílik a 35. országos bélyegkiállítás és 10 éves a magyar bélyeggyűjtők országos szövetsége. ebből az alkalomból a posta ismét ritka „csemegét”, új bélyegsorozatot és blokkot ad a gyűjtőknek 420 000, illetve 125 000 példányban. a sorozat bélyegei hazai viszonylagban nem mindennaposak. témája: bélyeg a bélyegen. a négy értékben ugyanis az 1850 -ben hazánkban használt 2 krajcáros osztrák bélyeg, az 1919-es magyar tanácsköztársaság idején kiadott, s alig néhány napig használt dózsa györgy ábrázoló bélyeg, az 1955-ös téli sportsorozat siető ábrázoló bélyege és a lepke sorozat egyik értékének a képe látható.

a kiállítást - amelyet a szépművészeti múzeum márványtermében rendeztek - pénteken délután mutatta be a sajtó képviselőinek váradi imre a magyar bélyeggyűjtők országos szövetségének elnöke. a kiállításon 120 magyar és 10 holland filatelista 280 táblán mintegy 35 000 bélyeget mutat be. az idei kiállítás szemre, díszítésre szerényebb ugyan, de érdekesebb a tavalynál. sok magyar gyűjtő eddig féltve őrzött összeállítását láthatja most először a hazai közönség, s a holland filatelisták legjobbjai is számos aranyérmert szerzett gyűjteményeiket mutatják be. a gyűjtemények többsége - a világdívatnak megfelelően - motívumokból áll, s ezek közül is az űrhajózással, a rakétatechnikával, az atommal s a sporttal kapcsolatos összeállítások a leggyakoribbak.

igen érdekes a holland gyűjtők közül r. tocilának a gyűjteménye, amely a napoleoni háború levelezéseit mutatja be. a magyar gyűjtők közül váradi imre rimini-ben aranyéremmel kitüntetett sport motívum gyűjteményével, fehérvári józsef az atomenergia békés felhasználását szemléltető összeállításával, székely imre pedig egy igazi különlegességgel az atomtengeralattjárók bélyegzűveivel ellátott levelekkel vesz részt a kiállításon.

a tízéves mabeosz vezetői elmondották, hogy ez alatt az idő alatt hatvezerről hatvanezer fölé emelkedett a szövetség tagjainak a létszáma, s csupán az elmúlt egy év alatt - talán a budapesti bélyegvilágkiállítás hatására - csaknem tizezerrel nőtt a magyar filatelisták tábora. októberben rendezik meg a szövetség a szokásos évi kongresszusát, amelyen elsősorban az iskolai és az üzemi bélyeggyűjtés tennivalóit beszélnek meg. novemberben több vidéki városban rendeznek megyei bélyegkiállítást, amelyeken a békeharc és a szocializmus építésének eredményeit mutatják be bélyegeken./mt1/

16.10/a

- 36 -

bb 61. új hajó próbaujtja a balatonon - nyolcszáz vagonnyi árut vontathat egyszerre a motoros

vid gg-lm ki

1962. szeptember 21.

a magyar hajó- és darugár balatonfüredi üzemének kikötőjéből pénteken kifutott próbaujtára a mahart egyik legkorszerűbb vontathajója, a szolnok. az 1200 lóerős teljesítményű motoros három órán át tartózkodott a nyílt vizen, s ezalatt a hajóstisztek ellenőrizték a korszerű gépeket, a kormányberendezést.

a karcsutestű vizijárművet két, egyenként 400 lóerős diesel-motor hajtja. további 400 lóerős teljesítménynövelést érnek el a gépekre épített, ugynevezett feltöltő berendezésekkel, amelyek a kipuffogógázok energiáját hasznosítják és magasabb fordulatszámra „ösztönzik”, a motorokat. a hajó „hegy-menetben”, is, tehát a vízfelület irányával szembe, egyszerre nyolc, egyenként ezer tonnás uszályt vontathat és így egy-egy uton 800 vagonnyi árut szállíthat rendeltetési helyére. /mt1/

.-.

bb 62. békés megyében megalakult a műszaki és a közgazdász fiatalok tanácsa

vid fm/n-lm fm

1962. szeptember 21.

békéscsabán pénteken megalakult a műszaki és a közgazdász fiatalok megyei tanácsa. az új ifjúsági szerv nagy zoltánnak, a máv fiatal vezető-mérnökének elnökségével iparáganként kilenc csoportban végzi majd munkáját. elősegíti a fiatal mérnökök, technikusok és közgazdászok politikai és szakmai továbbképzését, valamint az ifjúságok szakmai előkészítését, a termelési mozgalom kibontakozását, a főleg műszaki vonatkozású idegen nyelvtanfolyamokat, a fiatal műszakiak ujtó tevékenységét. ezenkívül szakmai vitákat, iparágankénti tapasztalatcseréket rendez, javaslatokat tesz társadalmi ösztöndíjakra és bizonyos tekintetben érdekvédelmi szerve is lesz a fiatal műszakiaknak és közgazdászoknak./mt1/

.-.

bb 63. román professzor látogatása a pécsi állam- és jogtudományi egyetemen

vid fm/n-lm fm

1962. szeptember 21.

nicolai tatomin professzor, az iasi-i alexandru cuza tudományegyetem állam- és jogtudományi karának dékánja a pécsi tudományegyetem állam- és jogtudományi karára látogatott, ahol dr. bihari ottó dékán fogadta. a román professzor egy hétig lesz a pécsi egyetem vendége. a két egyetem barátsági és tudományos együttműködési szerződése értelmében megbeszéléseket, tapasztalatcserét folytat a pécsi egyetem vezetőivel és oktatóival./mt1/

16.25/a

- 37 -

bb. 56. lezuhant két fiatal vitorlázó repülő

vid/fm/n/e fm

1962. szeptember 21.

dunaujváros közelében szeptember 20-án súlyos vitorlázó repülő szerencsétlenség történt.

német jános 30 éves repülő-oktató sipos andorral, a dunai vasmű 22 éves dolgozójával gyakorlatozásra szállt fel. a szemtanúk szerint felvontatás után nem sokkal a kétszemélyes vitorlázógéppel sikeresen jobbos dugóhúzó-gyakorlatot hajtottak végre, majd siklórepüléssel jöttek lefelé, hogy hanyattfordulatot hajtsanak végre. holtponton a gép bal szárnya letört, 800 méter magasban lehetek ekkor, s mindketten ejtőernyővel igyekeztek menekülni. ejtőernyőjük kötele azonban beleakadt a gépbe, amelyvel együtt kisapostagon az egyik falusi ház kertjébe zuhantak, s mindketten életüket veszítették. /mti/

- . -

bb. 58. országos prognózis a növényi kártevők előrejelzésére - csopakon ülésezett a növényvédelmi szakbizottság

t vid/ká/e

1962. szeptember 21.

a magyar tudományos akadémia agrártudományi osztályának növényvédelmi szakbizottsága pénteken csopakon ülésezett. dr. manninger g. adolf kossuth-díjas professzor vitaindító előadása alapján a bizottság tagjai megvitatták a szakosított nagyüzemi gazdálkodás, a tömbösített művelés növényvédelmi problémáit. a szakemberek megállapították, hogy a mezőgazdasági szakosítás legfőbb eszköze a többtermelésnek, de a specializálással létrejövő gazdálkodás kialakításánál figyelembe kell venni nemcsak az agrotechnikai, hanem a növényvédelmi szempontokat is. a tapasztalatok szerint nem célszerű az ezer holdas vagy még ennél is nagyobb tömb. az a helyes, ha 80-100 holdas táblákból 200-300 holdas tömböket alakítanak ki, amelyek egységesen művelhetők és növényvédelmi szempontból is figyelemmel kísérhetők. hangoztatták a szakemberek: helyes, ha a gazdaságok kevesebb, az adottságuktól függően, átlagban 6-8 növényfajta termelésével foglalkoznak.

a nagyüzemek korszerűtlené tették legtöbb növényvédelmi eljárásunkat, sőt sok, eddig jónak tartott vegyszerünket is. a nagyüzemi gyümölcsösökben például a mézskénlé és a bordóilé használata nem gazdaságos; hatalmas tartályok, tornyok építését teszi szükségessé. a tudományos kutatás új feladata egyszerűbb, könnyen kezelhető, de hatásosabb növényvédelmi szerek előállítására. /folyt. köv./

16.30/a

- 38 -

bb. 58. /országos prognózis... folyt./e

bejelentették a tanácskozáson, hogy minden üzem és művelési ágra kiterjedően létrehoznak egy országos prognózis bizottságot, amely kidolgozza a növényvédelmi szolgálat módszereit, a legmegbízhatóbb előrejelzési rendszert.

a szakbizottság ülésén részletesen szóltak a szakemberképzés fontosságáról. hangoztatták, hogy a mezőgazdaság gyors ütemű előrehaladásával nem tud lépést tartani a növényvédelem fejlődése, elsősorban a szakemberhiány miatt. javasolták a bizottság tagjai, hogy a tiszántúlon is gondoskodjanak a növényvédelmi szakemberképzésről, mivel a keszthelyi felsőfokú növényvédelmi technikumban csak dunántúli diákok tanulnak. /mti/

- . -

bb. 59. pénteken a nagyüzemek takarmánygazdálkodásának kérdéseiről tanácskoztak a georgikon- napok résztvevői

vid/tm/e ká

1962. szeptember 21.

keszthelyen, a georgikon- napok alkalmával rendezett tudományos ülés második napján, pénteken a szocialista nagyüzemek takarmánygazdálkodásának kérdéseiről tanácskoztak az ország legkiválóbb mezőgazdasági szakemberei. a vitában résztvevő felszólalók hangoztatták, hogy a termelőszövetkezetek nem használják ki eléggé területük természeti adottságait, a legtöbb közös gazdaság tömegtakarmányok előállítására rendezkedik be, s nem számolnak a tápérték mennyiségével, elsősorban az emészthető fehérje fontosságával. az olcsó termeléshez elengedhetetlen a takarmánygazdálkodás megjavítása - ez kulcskérdése az egész mezőgazdaság fejlődésének. részletesen szóltak a szakemberek a rét- és legelőgazdálkodásról. elmondották, hogy legtöbben a legelőt még ma is szűz-területnek tekintik. a korszerű mezőgazdaságban a legelőnek egyenlő értékűeknek kell lenni a szántófölddel. sok szó hangzott el az öntözéses legelő-gazdálkodás fontosságáról. példával bizonyították, hogy fél hold öntözéses legelő hozama elég egy háromliter liter tejet adó tehén fenntartásához. elismeréssel szóltak a szakemberek a keszthelyi mezőgazdasági akadémia ventilátoros szénaszárítási módszeréről. ezzel elérhető, hogy zöld marad a széna, s nem hullatja el leveleit, többszörös karottin és fehérjemennyiséget tartalmaz, mint a hagyományos módszerekkel szárított takarmány. /mti/

- . -

16.37/a

- 39 -

bb 64. vasárnap este zárul az országos ipari tanuló kiállítás -
pénteken tekintette meg a százezredik látogató

k sz/tr-lm vg

1962. szeptember 21.

az országos ipari tanuló kiállítást - amely vasárnap zárja
kapuit már százezren tekintették meg, a százezredik látogató
turgonics zsuzsa, a bem józsef gimnázium 2. osztályos tanulója
pénteken szemlélte meg az ipari tanulók mestermunkáinak kiállítását,
akit értékes dísz tárggyal, bronz szoborral ajándékoztak meg. /mti/

bb 65. a felnőttoktatás tapasztalatairól tárgyalt az országgyűlési
képviselők szabolcs-szatmár megyei csoportja

vid fm/n-lm fm

1962. szeptember 21.

az országgyűlési képviselők szabolcs-szatmár megyei csoportja
- barczi gyula elnökletével - pénteken ülést tartott nyiregy-
házán, a képviselők megtárgyalták a felnőttoktatás tapasztalatait
és az ezzel kapcsolatos további feladatokat. az elmúlt években a
dolgozók ezrei jelentkeztek az általános és középiskolák esti és
levelező iagozataira, 600 levelező hallgató iratkozott be a mező-
gazdasági technikumokba, megszervezték az építőipari, faipari
ruhaipari és élelmiszeripari technikai oktatást. 4.500 fiatal
tanult a mezőgazdasági jellegű továbbképző iskolákban. az okta-
tásban résztvevők száma állandóan emelkedik. a felmérések szerint
azonban az idősebbek között még mindig sok az írástudatlan, még
több az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma, a
művelődésügyi szervek az analfabétizmus felszámolására és a dolgozók
általános műveltségének emelésére tervet készítettek. a program
megvalósításában a hazafias népfront-bizottságok, a szakszervezetek,
a nőtanácsok és más társadalmi szervek is támogatják a tanácsokat.
felhívják az üzemek, hivatalok, termelőszövetkezetek vezetőinek
figyelmét, hogy segítsék dolgozóik továbbtanulását. /mti/

bb 66. a közlekedés- és postaügyi minisztérium kötelezheti a
vállalatokat a vasárnapi rakodásra - intézkedés az egyenletesebb
szállítás érdekében

i kf/kf-lm vg

1962. szeptember 21.

a minisztertanács módosította vasuti árufuvarozás
szabályzatait. mit jelent ez a módosítás? - a kérdésre a
központi szállítási tanács titkársága válaszolt az mti munkatár-
sának.

/folytköv./
16.45/a

- 40 -

bb 66. /a közlekedés- és ...folyt./-lm

az új rendelkezés elsősorban az őszi forgalom zavartalan
lebonyolítását segíti azzal, hogy a közlekedés- és postaügyi
minisztériumot felhatalmazta: szükség szerint kötelezheti a
vállalatokat, a fuvarozatókat a vasárnapi és az ünnepnap
rakodásokra. az őszi hónapokban megnövekedett szállítási igények
kielégítését ugyanis zavarta, hogy a vállalatok általában a hét
végén már nem szívesen rakodtak. így vasárnaponként többszáz
kocsi állt kihasználatlanul, míg a hét közepén torlódás, zsufolt-
ság keletkezett.

máskor is volt hasonló kötelezettsége esetenként a vállá-
latoknak, de azt - mivel a vasárnapi munkával járó többletköltsé-
gek kedvezőtlenül befolyásolták eredményeiket - sokszor nem hajtották
végre. a rendelkezéssel egyidőben intézkedés történt, amely szerint
a vasárnapi rakodás bérkihatásait korrekciós tényezőként elfogad-
ják, a vállalatokat tehát nem sújtja ez a többlet kiadás.

az intézkedés végeredményben az egyenletesebb vasuti
és gépkocsiszállítást biztosítja, amelyre annál is inkább szükség
van, mert például a máv-nak a második félévben - a múlt év azonos
időszakához képest - előreláthatólag 4 millió tonnával több árut
kell szállítania, lényegében azonos kocsiallómannyal. /mti/

bb 67. ujitási ankét ózdon

vid tr-lm ki

1962. szeptember 21.

az ujitók lapja az ózdi kohászati üzemekkel együttműködve
pénteken ózdon a liszt ferenc művelődési házban ujitási ankétot
rendezett. az ankétot, amelyen az ózdi gyár többszáz ujitóján
kívül részt vettek a diósgyőri, borsodnádasi, salgótarjáni
társüzemek küldöttei is, csépanyi sándor, az ózdi kohászati üze-
mek igazgatója nyitotta meg. ezt követően a szot, valamint az
ujitók lapja, továbbá az ózdi kohászati üzemekben például az év
első nyolc hónapjában csaknem ezerkétszáz javaslatot vezettek be
s az ujitások haszna túlhaladja a 11.5 millió forintot. az ujitók-
nak 810 ezer forintot fizettek ki.

az összejövetelelen számos felszólalás, javaslat hangzott
el a mozgalom eredményességének javítására.

/folyt. köv./
16.50/a

- 41 -

az ózdi kohászati üzemek képviselői előadásban foglalkoztak az uji-
tómozgalom időszerű kérdéseivel, a műszaki propagandával kapcso-
latos feladatokkal, az ujitások gazdasági eredményeivel.

bb 67. /ujítási ankét... folyt./-lm

az ankétot megelőzően az országos találmányi hivatal munkatársai, szakemberei fogadónapot tartottak, amelyen szaktanácsokat, felvilágosítást adtak az őzdi dolgozóknak ujitási problémáikban.
/mti/

..-

bb 68. embargó ma 22 óráig!

dobi istván üdvözlőtávirata a mali köztársaság elnökének

tm-lm sr

1962. szeptember 21.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke, mali nemzeti ünnepe alkalmából táviratban üdvözölte modibo keitát, a mali köztársaság elnökét./mti/

..-

bb 69. megemlékezés a 30 évvel ezelőtti tótkomlósi ostromállapotról

vid fm/r lm fm

1962. szeptember 21.

a 30 év előtti ostromállapotról emlékeztek pénteken tótkomlóson. az ottani egykori agrárproletárok az 1929-1933. évi világgazdasági válság legnehezebb időszakában az alkalmi inségmunkán keregetett napi 40 deka lisztből tartották fenn magukat és családjukat. 1932 május végén a teljes elnyomódás veszélye következett, be, amikor megszüntették a hatósági inségmunkát, s tótkomlóson alig volt olyan agrárproletár, aki más vidéken munkához jutott volna. ekkor a tömeg megrohanta a község házát - s elsöpörve az ajtóban állt csendőrsorfallal, - átnyújtotta munkát és kenyeret követelő petícióját az előljárásnak, a csendőrök ellentámadása után a község házán a főjegyzőhelyettes kihirdette, hogy a jövőben a munkára várakozók gyülekezése is tilos a piacon. a megerősített karhatlom hetekig szigorú ostromállapotot tartott a községben.

az események 30-adik évfordulóján pénteken tótkomlóson a hazafias népfront békés megyei bizottsága dr. virágh ferenc békéscsabai gimnáziumi tanár, helytörténeti kutató tartott előadást, majd a harcokban résztvett veteránok beszéltek egykori szomorú élményeikről./mti/

..-

bb 70. gépesített őszibarack-szüret bemutató törökbálinton

t áe-gk-lm ká

1962. szeptember 21.

a kertészeti kutató intézetben két évvel ezelőtt kezdtek meg a kísérleteket a gyümölcs-szüret, elsősorban az őszibarack-szedés és feldolgozás gépesítésére. a kísérletek eddigi eredményeit pénteken délután mutatták be az intézet törökbálintoni gazdaságában a földművelésügyi minisztérium, a mezőgazdaság gépesítésével foglalkozó intézmények, gyártó vállalatok és gyümölcsstermelő gazdaságok szakembereinek.

/folyt. köv./
17.17/a

- 42 -

bb 70. /gépesített... folyt./-lm

a vendégek megtekintették a gyümölcs-szedés megkönnyítését szolgáló új eszközöket, és az ujonnan üzembehelyezett manipulációs gépsort. a több mint félezer holdas őszibarackosban a gyümölcs-szedők teljesítményét többszörösére növelték az új szedőállványok alkalmazásával. az összegyűlt teli rekeszeket villástargoncák szállítják a manipulációs gépsorhoz. ez nagyság és súly szerint válogatja, majd forgó kefék között megtisztítja a gyümölcsöt. az üzembehelyezett gépek máris lényegesen meggyorsították a feldolgozást, de még tovább kísérleteznek a csomagolás gépesítésével is. amennyiben ezt is megoldják, jövőre gyümölcsfeldolgozó kombinátot helyeznek üzembe törökbálinton. a fa alatti szedőállványoktól a válogatón, tisztítón és csomagolón át egészen a rakodóhelyig minden műveletet géppel végeznek majd./mti/

..-

bb 71. rendkívüli járat a dózsa - szeged labdarugó mérkőzésre

gg-lm vg

1962. szeptember 21.

a fővárosi autóbuszüzem szeptember 22-én, az újpesti stadionban sorra kerülő újpesti dózsa-szeged labdarugó mérkőzésre a katonai józsef utcától m jelzéssel rendkívüli autóbuszjáratot indít. az első kocsi 14 órakor, az utolsó 15 órakor indul./mti/

..-

bb 72. a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke fogadta a mali köztársaság magyarországi nagykövetét

k zs-lm sr

1962. szeptember 21.

veres józsef budapest főváros tanácsa végrehajtó bizottságának elnöke pénteken bemutatkozó látogatáson fogadta abdoulaye maigát, a mali köztársaság első magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét./mti/

..-

bb 73. a termelészövetkezetek új tervezési formájáról tárgyaltak a győr-sopron megyei pártbizottság kibővített ülésén

vid ká/gk-lm cz

1962. szeptember 21.

pénteken délelőtti kibővített ülést tartott a magyar szocialista munkáspárt győr-sopron megyei bizottsága a termelészövetkezeti elnökök, gépállomási igazgatók, megyei és járási vezető mezőgazdasági szakemberek részvételével. megjelent az ülésen focs jendő, a politikai bizottság tagja, a minisztertanács elnökhelyettese.
/folyt. köv./
17.32/a

- 43 -

bb 73. / a termelőszövetkezetek... folyt./-lm

Lombos ferenc, a központi bizottság tagja, a megyei pártbizottság első titkára nyitotta meg az értekezletet, majd k.papp józsef, a megyei pártbizottság titkára tartott beszámolót a győr megyei termelőszövetkezetekben alkalmazandó új tervezési formáról. hangoztatta, hogy a szövetkezetek régi kívánsága teljesül az úgynevezett árumennyiségi tervezés bevezetésével, a szövetkezetek maguk határozzák meg: milyen terményt hány holdon természetnek, annak szem előtt tartásával, hogy mennyi árut vár tőlük a népgazdaság.

a vitában felszólt szövetkezeti vezetők örömmel üdvözölték a tervet és elmondták, hogyan képzelik el végrehajtását./mti/

-. -

bb 74. megnyitották az 5. országos biológus napokat balatonfüreden
vid gk-lm ká 1962. szeptember 21.

a tudományos ismeretterjesztő társulat biológus szakosztályának rendezésében pénteken balatonfüreden ünnepélyesen megnyitották az 5. országos biológus napokat, résztvett a megnyitó ünnepségen dr. horst mädicke, az ndk tudományos ismeretterjesztő társulatának főtitkára, robert horák, a csehszlovák tudományos ismeretterjesztő társulat főtitkára, nagy lászló, a tit titkára és vándor józsef, a veszprém megyei pártbizottság titkára. a tudományos ülésen részvevő mintegy 300 szakembert dr. tangl harald kossuth-díjas tudós, a tit biológiai szakosztályának elnöke köszöntötte. ünnepi beszédében hangoztatta, hogy az idei tudományos ülés programján a biokémia, a biofizika és a genetika tudományágain kívül elsősorban az agrobiológia tudományos kérdéseivel foglalkoznak. az ülészen összesen nyolc előadás hangzik el./mti/

-. -

bb 75. vadas ernőről nevezték el az mti-foto kiállítási termét - megnyitott az ifjúság életéből című kiállítás

t fe/tr-lm sr 1962. szeptember 21.

az mti tanácsköri fotokiállítási termében pénteken bensőséges ünnepségen vadas ernőről, a kiváló magyar fotóművészről, - az mti nemrég elhunyt főmunkatársáról - nevezték el a kiállítási termét. a névadó ünnepségen megjelent a fotóművész társadalom számos ismert képviselője, ott volt vadas ernő özvegye is.

a vadas ernő teremében ezután megnyitották az ifjúságunk életéből című kiállítást./mti/

17.45/a

-. -
- 44 -

bb 76. modern iparművészeti kiállítás nyílt a danuvia gorkij művelődési házban

i fe/tr-lm sr

1962. szeptember 21.

pénteken a modern iparművészetet bemutató kiállítás nyílt a danuvia gorkij művelődési házban. a kiállítást kis zoltán, az üzemi bizottság titkára nyitotta meg. a tárlaton gábor istván, juris ibolya, perecz jános, gorka livia, szabó ercsi és barta éva művészi kerámiai, porcelánok, ötvösmunkák, üvegek, textiliák és faliképek láthatók.

a megnyitó után szabó ercsébet munkácsy-díjas iparművész tartott előadást, a modern diszitóművészet követelményeiről, amelyet vita követett./mti/

-. -

bb 77. a fővárosi fürdőigazgatóság közli,

k zs/zs-lm sr

1962. szeptember 21.

hogy a kedvezőtlen időjárás miatt a margitszigeti palatinus és a csepeli strandfürdő ebben az időben szeptember 23-án tart nyitva utoljára. a gellért hullám- és a széchenyi strandfürdők szeptember 30-ig lesznek nyitva, a szabadság strand, a gellért pezsgőfürdő, a lukács és a rudas uszoda folyamatosan a téli időben is nyitvatart./mti/

-. -

bb 78. magyar tudósok külföldi konferencián

i ms/tr-lm sr

1962. szeptember 21.

szeptember második harmadában számos magyar tudós vett részt külföldi tudományos tanácskozásokon. erdey lászló akadémikus rigában a szovjetunió harmadik szövetségi termográfiai konferenciáján, lissák kálmán akadémikus, szentágothay jános akadémiai levelező tag és tigyi andrás egyetemi adjunktus liblicében a tevékenység és az inercia hatása az idegizom funkcióra című szimpozionon, csáki frigyos egyetemi tanár és jánoki lajos tudományos munkatárs varsóban a nemlineáris lengések konferenciáján, fülep ferenc, a magyar nemzeti múzeum történelmi múzeumának főigazgatója bécsben a 4. nemzetközi görög-latin epigráfiai kongresszuson képviselte a magyar tudományos életet.

/folyt. köv./

17.52/a

- 45 -

bb 78. /magyar tudósok... folyt./-lm

tüdős ferenc, turcsányi béla, heidt jános, simándy lászlóné és berezsnich tamara, az akadémia központi kémiai kutatóintézetének tudományos munkatársai smolencieben makromolekuláris konferencián voltak. dr. földvári imre stomatológus ljubljában a 3. jugoszláv stomatológiai kongresszuson, gregor aladár tudományos munkatárs a nemzetközi világítástechnikai társaság /cie/ prágai bizottsági ülésén, végül bán miklós és laurentzy vilmos tudományos munkatársak a hollandiai scheveningenben a 6. gyorsfényképezési kongresszuson vettek részt./mti/

bb 79. megnyílt a nyiregyházi tanárképző főiskola

vid tm-lm fm

1962. szeptember 21.

a nyiregyházi tanárképző főiskola pénteken tartotta első tanévnyitó ünnepségét a mórícz zsigmond színházban. a megnyitón résztvett óvári miklós, az mszmp központi bizottsága tudományos és kulturális osztályának helyettes vezetője, benkei andrás, az mszmp központi bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára, dr. fekszi istván, a megyei tanács vb. elnöke is.

kovács józsef igazgató megnyitója után molnár jános, művelődésügyi miniszterhelyettes tartott ünnepi tanévnyitó beszédet. ezután a főiskola első 130 hallgatójának eskütétele következett.

az ünnepség második részében a debreceni csokonai színház művészei bemutatták rozov: felnőnek a gyerekek című színművét.

a nyiregyházi tanárképző főiskola átmenetileg - amíg az új iskolát felépítik - a volt vasvári pál gimnázium felújított épületében kezdte meg működését. a 130 hallgató között 93 részesült kollégiumi ellátásban./mti/

bb 80. kádár jános és focok jení fogadta zilliacus angol munkáspárti képviselőt

gg-lm sr

1962. szeptember 21.

az interparlamentáris unió magyar tagozatának vendégeként néhány napon át magyarországon tartózkodott konni zilliacus, az angol alsóház tagja.

/folyt. köv./
18.10/a

- 46 -

bb 80. /kádár jános... folyt./-lm

kádár jános, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, majd focok jení, a kormány elnökhelyettese fogadták az ismert angol munkáspárti politikust és szívélyes beszélgetést folytattak vele.

zilliacus felkereste kulturális és gazdasági életünk több vezető személyiségét, majd pénteken délután elutazott budapestről./mti/

bb 81. ülést tartott a szakszervezetek országos tanácsa

tm-lm cz

1962. szeptember 21.

a szakszervezetek országos tanácsa szeptember 21-én, pénteken ülést tartott. brutyó jánosnak, a szaktanács főtitkárának előadása alapján megvitatta az mszmp központi bizottsága kongresszusi irányelveit és a szakszervezetek ebből adódó feladatait. a tanácskozáson résztvett kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, gáspár sándor, az mszmp központi bizottságának titkára, sándor józsef, a központi bizottság osztályvezetője.

a vitában felszólltak: kádár jános, kopcsó lászló, dr. gegesi-kiss pál, blaha béla, dr. szép györgy, horváth imre, szahó antal, szőke pál, ligeti lászló, nagy béla, dr. szabó zoltán, válóczi elek, csaplár péter és kovács istván.

a szakszervezetek országos tanácsa állást foglalt a kongresszusi irányelvek mellett. megállapításait helyesli és célkitűzéseit - mint egész dolgozó népünk további felemelkedésének programját - szívügyének, munkájában utmutatásnak tekinti. felhívja a szakszervezeteket, a szakszervezetek minden szervét, hogy a párt 8. kongresszusának előkészítését minden erővel segítsék. ismertessék, magyarázzák az irányelveket, hallgassák meg és hasznosítsák a dolgozók véleményét és javaslatait, segítsék a kongresszus tiszteletére indított szocialista versenymozgalom kibontakozását, a vállalatok sikeres megvalósítását.

felkéri a szervezett dolgozókat, hogy az irányelveket tanulmányozzák, mondják el véleményüket, javaslatukat, célkitűzéseit tegyék magukévá, az üzemük, vállalatuk, intézményük előtt álló tervek és feladatok megvalósításában teljes szívvel, további jó munkával vegyenek részt./mti/

18.45/lm

-47-

bb 82. a „hamletnek nincs igaza”, bemutatójával megkezdődött az évad a kaposvári csiky gergely színházban

vid fm/n-lm fm

1962. szeptember 21.

pénteken este, a kaposvári csiky gergely színházban hont ferenc kossuth-díjas rendezésében gáspár margit: hamletnek nincs igaza című háromfelvonásos színműve bemutatásával megkezdődött a színházi évad. a fő szerepeket sallos gábor és kalmár zsóka alakította./mti/

-. -

bb 84. időjárásjelentés

tm-lm la

1962. szeptember 21.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 21-én, pénteken 19 órakor:

északnyugati szél

várható időjárás szombat estig: felhőátvonulások, néhány helyen kevés esővel, mérsékelt, időnként megélnkülő északnyugati szél, várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 16-19 fok között./mti/

-. -

bb 83. fogadás a ghanai nagykövetségen

t hc/tm-lm sr

1962. szeptember 21.

ioseph godson amaroo, a ghanai köztársaság budapesti nagykövete pénteken este a ghanai köztársaság ünnepe, a nemzet-alapító napja alkalmából fogadást adott.

a fogadáson megjelent szarka károly külügyminiszter-helyettes, bacsoni jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes, dr. bográr józsef, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke, a külügyminisztérium, a honvédelmi minisztérium, a külkereskedelmi minisztérium több vezető munkatársa, a társadalmi élet több képviselője. jelen volt a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja is. /mti/

-. -

19.30 rj

- 48 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb. 81. számú hírüknk / ülést tartott a szakszervezetek országos tanácsa/

h e l y e t t

kérjük a következő szöveget felhasználni:

bb. 81. ülést tartott a szakszervezetek országos tanácsa

tm/rj la

1962. szeptember 21.

a szakszervezetek országos tanácsa szeptember 21-én pénteken ülést tartott. a tanácskozáson résztvett és felszólalt kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, ott volt gáspár sándor, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a központi bizottság titkára, sándor józsef, a központi bizottság tagja, a kb osztályvezetője.

az ülés brutyó jánosnak, a szaktanács főtítkárának előadása alapján megvitatta az mszmp központi bizottságának kongresszusi irányelveit és a szakszervezetek ebből adódó feladatait.

a szakszervezetek országos tanácsa a központi bizottság kongresszusi irányelveinek valamennyi megállapítását és célkitűzését - mint egész dolgozó népünk további felemelkedésének programját - helyesli, szívügyének, munkájában utmutatásnak tekinti. a szot felhívja a szakszervezeteket, hogy minden erővel segítsék a párt 8. kongresszusának előkészítését: ismertessék és magyarázzák az irányelveket, hallgassák meg és hasznosítsák a dolgozók véleményét és javaslatait, segítsék a kongresszus tiszteletére kibontakozott szocialista versenymozgalom sikerét, a vállalások megvalósítását.

a szot felkéri a szervezett dolgozókat, hogy tanulmányozzák és vitassák meg az irányelveket, tegyék magukévá céljait, s teljes szívet, további jó munkával vegyenek részt az üzemek, a vállalatok, az intézmények előtt álló tervek és feladatok megvalósításában./mti/

-. -

20.27/e

- 49 -

HA

bb. 85. ankét sarkadi imre írói munkásságáról

k v/tm/e sr

1962. szeptember 21.

az írószövetség kritikai szakosztálya ankétot rendezett sarkadi imre írói munkásságáról. illés lajos bevezető előadását vita követte. /mti/

- ... -

- v é g e -

- 50 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume ujan 6-7. Telefon: 152 460, 309 140
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1962. szeptember 22.

bb 1. román és olasz vendégművészek az operaházban és az erkel színházban

i fe/gk-lm sr

1962. szeptember 22.

az új operaévad elején októberben a külföldi vendégművészek sorát két olasz és két román énekes nyitja meg. valentin teodorian, a bukaresti operaház tenoristája október 20-án az erkel színházban, a szevillai borbély almagviva grófját, 27-én pedig az erkel színházban, az anyeginben lenszkij szerepét énekli. teodorian nemcsak mint opera-, oratórium- és dalénekes, hanem mint zeneszerző is jól ismert hazájában és európa számos fővárosában. több nemzetközi énekverseny díjnyertese. a másik román énekművész octav enigarescu, ugyancsak a bukaresti operaház tagja. október 19-én a bajazzókban lép fel és tonio szerepét énekli, 24-én a trubadurban halljuk majd luna gróf szerepében az erkel színházban.

az októberben budapesten vendégszereplő két olasz vendégművész neve már jól ismert a hazai közönség előtt: a világhírű művészpár, virginia zeani és nicola rossi-lemenin kimagasló sikert aratott már bemutatkozásakor is. rossi-lemenin október 3-án a faustban méfisto, 7-én a don carlosban rülp király szerepét énekli az erkel színházban. ugyancsak itt lép fel virginia zeani is - 5-én a traviata, 9-én pedig a lammermoori lucia címszerepében. /mti/

-..-

bb 2. szőnyi istván hagyatékából 96 rézkarc jelenik meg

i fe/gk-lm sr

1962. szeptember 22.

a képcsarnok vállalat értékes ujdonságot készít szőnyi istván művészete csodálatosnak, művei gyűjtőinek. az 1960-ban elhunyt mester hagyatékából 96 rézkarcot jelentet meg ötven számozott példányban. /mti/

-..-

bb 3. októberben új magyar drámát mutat be a jókai színház

i v/gk-lm sr

1962. szeptember 22.

a jókai színház szeptember 26-án műsorra tüzi dosztojevszkij: bün és bünhödés című világhírű könyvének színpadi változatát. megkezdődtek már a következő új színpadi mű próbái is. október 17-én mutatják be berkesi andrás a kör lezárul című drámáját. a darab egy főmérnök életéről szól, aki 1954-ben kiszabadul a börtönből, anová ártatlanul került...

/folyt. köv./